

SODOBNE TEHNOLOGIJE ↙

Potapljači spoznavali novo opremo

IZ NAŠIH ENOT ↘

Premagali strah
pred množico

Marko Pišlar

ENOTNI, KOT SMO BILI

V noči s 25. na 26. oktober pred 29 leti je Slovenijo zapustil še zadnji vojak v vojni za Slovenijo poražene Jugoslovanske ljudske armade. Tako je bil narejen zadnji korak osamosvajanja. Umik pripadnikov JLA iz Slovenije je na pristaniški ploščadi koprškega pristanišča v skrbno načrtovani in uspešni akciji varovala ter nadzirala skupina več kot 130 pripadnikov enot takratne Teritorialne obrambe, milice, specialne brigade MORiS in drugih civilnih varnostnih struktur. Dan, ko je naše ozemlje zapustil še zadnji jugoslovanski vojak, bo tako ostal za zmeraj zapisan v vojaški zgodovini.

Slovenci smo enotno dočakali osamosvojitve Slovenije in kot vrhunec dosegli svojo suverenost. Po skoraj 30 letih, ko je zaradi množičnega širjenja koronavirusa že drugič razglašena epidemija v državi, se moramo kot narod znova povezati in delovati odgovorno do sebe ter drugih in preseči različne delitve. Samo tako nam bo uspelo zmagati v pomembni vojni, ki jo proti temu nevidnemu smrtonosnemu sovražniku bje ves svet.

8
UREJENOST, STRUMNOST
IN ENOTNOST

Gardisti SV
predstavili usposabljanje
za opravljanje različnih nalog

4
ZAŠČITITI MORAMO SEBE
IN DRUGE

Pogovor z vodjo mobilnega
biološkega laboratorija SV
VVU XI. r. Jasmino Bevc

12
STRATEŠKI KOMPAS ZA
VARNOST IN OBRAMBO

Proces razvoja strateškega
kompasa kot priložnost za
oblikovanje skupne evropske
obrambno-varnostne kulture

16
DRAGOCENA POMOČ
HELIKOPTERJA

Pri prevozu materiala
za gradnjo nove planinske koče
na Okrešlju pomagala
posadka helikopterja SV

14
SODELOVANJE MED
DRŽAVAMA ZGLEDNO

Obrambni minister Tonin
na obisku v Rimu

18
STRELJALI ČEZ SVOJE
ENOTE IN MIMO NJIH

10. pehotni polk SV
izvedel taktično vajo
z bojnim streljanjem

20
PREMAGALI STRAH
PRED MNOŽICO

Pripadniki 42. kontingenta
SV za sile Kforja so se
usposabljali iz nadzora
množic in nemirov

31
IZBOR ODPIRA VRATA
V ELITNO ENOTO

S selekcijo do najboljših
kandidatov za delo
v Enoti za specialno delovanje

ZAŠČITITI MORAMO SEBE IN DRUGE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Tadej Krese

Pandemija nove koronavirusne bolezni, ki vpliva na naše življenje že od začetka leta, dobiva nov zagon po vsem svetu. Verjamemo, da je znanje najboljše orožje proti nevednosti in brezbržnosti, zato nam je višja vojaška uslužbenka X. razreda Jasmina Bevc pomagala razumeti nevidni svet mikroorganizmov. Univerzitetna diplomirana mikrobiologinja je v Slovenski vojski zaposlena deseto leto, zadnja štiri leta dela kot vodja mobilnega biološkega laboratorija Vojaške zdravstvene enote. Delo v laboratoriju je že od marca podrejeno analizi brisov pripadnikov Slovenske vojske in Ministrstva za obrambo na novi koronavirus. Skupno je bilo od razglasitve epidemije analiziranih že več kot 1000 vzorcev. Z mikrobiologinjo smo govorili o tem, kaj pri novem virusu bega strokovnjake, kako je z razvojem cepiv in kako je Slovenska vojska vpeta v ukrepe za preprečitev širjenja novega koronavirusa.

■ O NOvem KORONAVIRUSU SVA PRVIČ GOVORILI FEBRUARJA, ŠE PREDEN SMO V SLOVENIJI POTRDILI PRVE PRIMERE. ŽE TAKRAT STE PRAVILNO NAPOVEDALI, DA BO JESENI NAJBREŽ VIRUS DOBIL NOV ZAGON. KAKO KOT MIKROBIOLOGINJA SPREMLJATE NARAŠČAJOČE ŠTEVILKE?

Statistiko spremljam z veliko zaskrbljenostjo, saj so številke za Slovenijo resnično zastrašujoče. Oboleli s covidom-19 bodo zasedli zdravstvene kapacitete, kar pomeni, da bodo ogroženi tudi drugi ljudje, ki bodo

potrebovali oskrbo. Poleg tega zaradi okužb med zdravstvenim osebjem izgubljammo kader, kar še dodatno bremeni zdravstveni sistem.

■ ZADNJA OBSEŽNA IN SMRTONOSNA PANDEMIJA ŠPANSKE GRIPE SE JE DOGAJALA PRED 100 LETI, PA VENDAR SO BILE TAKRAT OKOLIŠČINE NEKOLIKO DRUGAČNE, TUDI MIKROBIOLOGIJA SE JE RAZVILA ŠELE POZNEJE. KATERI SO BILI GLAVNI PREBOJI PRI RAZUMEVANJU MIKROORGANIZMOV?

Znanje je v mikrobiologiji začelo skokovito naraščati z molekularno biologijo, ki se ukvarja s preučevanjem genskega zapisa oziroma njegovega izražanja, prepisovanja. Gre torej za vpogled v gensko zasnovo mikroorganizma. To nam je omogočilo razumevanje, kaj neki gen dela in za kaj je odgovoren. Med tehnike molekularne biologije spadajo izolacija nukleinskih kislin (DNK, RNK), ločevanje nukleinskih kislin in verižne reakcije s polimerazo. To je metoda za kopiranje odsekov DNK z encimom DNK-polimeraze. Po tem principu deluje tudi test za novi koronavirus. Ti glavni preboji so se zgodili postopoma več desetletij po epidemiji španske gripe. Sicer pa sta virusa influence in novega koronavirusa neprimerljiva, saj delujeta povsem drugače. Z gripo smo se navadili živeti, zato tudi smrtnost ni tako velika, to pa je nov, še ne povsem razumljen virus.

■ LAHKO POJASNITE, KAKO DELUJEJO VIRUSI, KI SO V NASPROTJU Z BAKTERIJAMI NEŽIVI ORGANIZMI? ČE SMO BOJ Z BAKTERIJAMI DOBILI Z IZNAJDBO ANTIBIOTIKOV, JE UNIČENJE VIRUSA VELIKO TEŽJE IN TUDI ANTIVIROTIKI NISO TAKO UČINKOVITI. ZAKAJ?

Virus se lahko razmnožuje samo v živih celicah. Veže se na celico in vstopi vanjo ter ob tem izgubi ovoj. Njegov DNK ali RNK uporabi celične mehanizme, da sestavi nove viruse in se razmnoži. Razen razmnoževanja nima drugega znaka, da je živ. Evolucijsko je cilj vsakega virusa, da sobiva z gostiteljem, zato v želji po boljši prilagodljivosti v začetku virus hitro spreminja genom. Med svojim spreminjanjem lahko virus postane bolj ali manj smrtonosen, bolj kužen itn. Nekateri virusi so se na primer dobro prilagodili na gostitelja in razen ob padcu imunskega sistema ne povzročajo bistvenih težav. Taka sta na primer virusa Epstein-Barr ali vsem dobro poznani herpes. Antibiotiki delujejo na bakterijo in jo uničijo, medtem ko antiviroti, zdravila za zdravljenje virusnih obolenj, delujejo na procese v nekem delu potovanja virusa v gostitelju, ne pa zgolj na uničenje virusa.

■ PRIZNANA PROFESORICA MIKROBIOLOGIJE DR. INES MANDIČ MULEC JE PRED KRATKIM IZJAVILA, DA JE NEMOGOČE, DA BI V NEKAJ MESECIH POVSEM RAZUMELI NOVI KORONAVIRUS. KAJ JE JASNO O TEM VIRUSU IN KAJ ŠE BEGA STROKOVNJAKE?

Virus smo opredelili, vemo, kakšen je njegov genom, katere proteine ima na ovojnici, da je iz družine koronavirusov, da je to RNK-virus, vemo, kako vstopa v celice. Težko pa je napovedati, kako bo v posameznem organizmu deloval, na kaj se bo vezal, kakšen potek bolezni bo sprožil. Ne vemo še, zakaj recimo ne prizadene otrok, temveč predvsem starejše, ne vemo, zakaj nekateri zbolijo, drugi ne. Tudi kužnost pred pojavom simptomov je uganka, ki prav gotovo pripomore k hitrejšemu širjenju. Na primer, pri virusu ebole je človek kužen, ko se pojavi prvi simptom, zato je bilo izbruh te bolezni v Afriki pred leti lažje zajezi. Hitro širjenje novega koronavirusa bi

pripisala več dejavnikom. Živimo v mes-tih z visoko gostoto prebivalstva, veliko je stikov in svet je globaliziran. Zaradi teh vzrokov se je ob kitajskem novem letu virus iz Kitajske z lahkoto razširil po vsem svetu.

■ ČE SE INFEKTOLOGI IN EPIDEMIOLOGI UKVARJAJO Z NAJPOMEMBNEJŠIMA VPRAŠANJEMA, KAKO VIRUS ZDRAVITI IN KAKO SE VIRUS ŠIRI, SE MIKROBIOLOGI UKVARJATE Z VPRAŠANJEM, KAKO GA POISKATI. LAHKO RAZLOŽITE POSTOPKE PRI VIRUSNI DETEKCIJI, S KATERO SE UKVARJATE TUDI V MOBILNEM BIOLOŠKEM LABORATORIJU SLOVENSKE VOJSKE?

V laboratoriju po prejetju suhega brisa sledi priprava vzorca na analizo. Brisu dodamo fiziološko raztopino, da pridobimo celice nosnožrelnega predela in virusov. Fiziološko raztopino s celicami in virusi primešamo reagentom za izolacijo RNK. S tem postopkom nato ločimo izoliran RNK in druge nečistoče. Izoliran RNK prenesemo v reakcijsko mešanico za verižno reakcijo s polimerazo. S to reakcijo, ki poteka v posebnem aparatu, ugotavljamo, ali je v ekstraktu prisoten RNK virusa SARS-CoV-2. Rezultate odčitamo na računalniku. V našem laboratoriju zmoremo preučiti približno deset vzorcev na tri ure. Delo poteka v komori za varno laboratorijsko delo, pri postopkih pa je najpomembnejše, da ne pride do kontaminacije. Pomembno je tudi zagotoviti ustrezno sledljivost vzorcev.

■ V TESTIRANJE BRISOV PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE IN DRUGECA OSEBJA MINISTRSTVA ZA OBRAMBO STE VKLJUČENI ŽE OD RAZGLASITVE EPIDEMIJE MARCA. KAKO POTEKA DELO IN KOLIKO VZORCEV STE DO ZDAJ ANALIZIRALI?

Mobilni laboratorij ni namenjen obravnavi velikega števila vzorcev, vendar smo delo prilagodili tako, da jih analiziramo čim več. Trenutno sva v laboratoriju zaposleni

“
Mobilni laboratorij
ni namenjen
obravnavi velikega
števila vzorcev,
vendar smo delo
prilagodili tako,
da jih analiziramo
čim več.

dve mikrobiologinji, ki analizirava vzorce, dve vojakini Vojaške zdravstvene enote pa nama pomagata pri administrativnem delu. Ob tem moram pohvaliti vse tri pripadnice, ki brez težav delajo tudi več kot 12 ur na dan. Brez take ekipe bi bilo nemogoče delati ob vseh izzivih. Od 16. marca do 15. oktobra smo preučili 1134 brisov. Brise jemljejo zdravstveniki Vojaške zdravstvene enote. Naše testiranje je namenjeno pripadnikom Slovenske vojske in zaposlenim na Ministrstvu za obrambo. Večinoma gre za preventivna testiranja pred odhodi na misije ali napotitve v tujino. Preučevali smo tudi brise tistih, ki so bili v stiku z okuženimi. Načeloma vse vzorce analiziramo še isti dan in prav tako isti dan pridobimo rezultate. Pozitiven vzorec damo v potrditev na Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo v Ljubljani. Tam vzorec še enkrat preučijo, identificirajo in ga potrdijo ter vnesejo v sistem Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

■ **VELIKO SE GOVORI O HITRIH TESTIH, TESTIH Z GRGRANJEM, CELO O DETEKCIJI VIRUSA S POMOČJO PSOV, ČESAR SO SE LOTILI NA FINSKEM. KAJ LAHKO V BOJU Z VIRUSOM PRI TESTIH PRIČAKUJEMO V PRIHODNOSTI?**

Zdaj testiranje od odvzema do rezultata traja približno tri ure. Prav gotovo se usmerjamo k temu, da bodo rezultati na voljo v krajšem času. Upamo, da bomo kmalu pridobili hitre teste. Kdaj se bo to zgodilo, je težko napovedati. Grgranje pa je samo drug način odvzema brisa, pri čemer menim, da odvzem iz nosu ni tako grozen in je morda neprijeten samo tri sekunde.

■ **PRED ZAPOSILITVIJO V SLOVENSKI VOJSKI STE DELALI NA PODROČJU RAZVOJA CEPIV PROTI GRIPI. TUDI PRI KORONAVIRUSU SO VSE OČI UPRTE V UČINKOVITO IN VARNO CEPIVO, TEGA PA V KRATKEM ŠE NI MOGOČE PRIČAKOVATI. ZAKAJ JE RAZVOJ CEPIV TAKO DOLGOTRAJEN?**

Nekaj držav je že ubralo bližnjice, vendar menim, da je pomembno pridobiti učinkovita in varna cepiva, zaradi katerih ne bi nihče oboleva. Veliko cepiv je v postopku kliničnih raziskav. Pri tem odobravam odločitev Evropske agencije za cepiva, ki ne znižuje standardov, ko gre za odobritev cepiva. Pričakujem, da bo cepivo na voljo prihodnje leto, vsaj pred prihodnjo

zimo, in da bodo do njega najprej upravičeni tisti najbolj ogroženi ter izpostavljeni. Zato pa se je letos smiselno cepiti proti gripi, da ne bi po nepotrebnem zapolnili zdravstvenih oddelkov še zaradi te bolezni, ki se pojavi vsako zimo.

■ **SLOVENSKA VOJSKA JE ŽE V PRVEM VALU POMAGALA ZAJEZITI KORONAVIRUS IN JE PREVZELA TESTIRANJA NAD OKUŽBO MED PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE TER ZAPOSLENIMI NA MO. KAKO ŠE JE BILA IN JE VOJAŠKA ZDRAVSTVENA ENOTA VKLJUČENA V PREVENTIVNE UKREPE?**

Celotna Vojaška zdravstvena enota je vključena v številne dejavnosti. Zdravstveniki jemljejo brise, pripadniki Enot LAB JRKBO izvajajo prevoze biološkega materiala, v laboratoriju pa opravljajo analitiko. Vse čete JRKBO so prevzele dezinfekcije po Sloveniji znotraj Slovenske vojske, in sicer tam, kjer se pojavijo okužbe, pa tudi preventivno, recimo ob vsaki menjavi ekip, ki patrolirajo na meji.

■ **PANDEMIJA JE, ČE NEKOLIKO PRETIRAVAMO, NEKE VRSTE BIOLOŠKA VOJNA NARAVE PROTI ČLOVEKU. SICER PA UPORABA BIOLOŠKEGA OROŽJA V ZGODOVINI VOJAŠKEGA DELOVANJA NI TAKO REDEK POJAV.**

KAJ SPADA MED BIOLOŠKO OROŽJE? KATERI SO NAJBOLJ ZNANI PRIMERI?

Biološko orožje je vsakršna uporaba mikroorganizmov z namenom nekoga onesposobiti. V zgodovini je bilo veliko tega, od črnih koz do antraksa. Mikroorganizem je neviden in ustvarjanje velikih količin mikroorganizmov v visokih koncentracijah je lahko cenejše v primerjavi z drugim orožjem. Poenostavljeno lahko rečemo, da je to atomska bomba za reveže. Skrb za biološko obrambo je pomemben del večine oboroženih sil.

■ **KAJ VAS NAJBOLJ PREVZEMA NA PODROČJU MIKROORGANIZMOV, DA STE SE ODLOČILI TEMU POSVETITI SVOJO POKLICNO POT?**

Že v gimnazijskih letih sem se pri predmetu mikrobiologije navdušila nad nevidnim svetom in tem, kaj lahko iz njega zraste. Brez mikroorganizmov, ki so tudi del nas, ne moremo živeti. Zaradi njih lahko pridelamo jogurte, kvas, antibiotike, pivo, poleg vsega koristnega pa nas lahko tudi ubijejo. Trenutno je na svetu več kot 30.000 različnih sevov bakterij in še enkrat toliko različnih sevov virusov, kar pomeni, da so možnosti njihovega raziskovanja brezmejne.

■ **KAJ NAM ZA KONEC V BOJU PROTI KORONAVIRUSU KOT STROKOVNJAKINJA PRIPOROČATE?**

Zdaj ni čas za različne teorije zarote, ob katerih sama pogosto zmagujem z glavom. Paranoja nam ne bo pomagala, prav tako ne popolna sproščenost. Vesti se je treba samozaščitniško, skrbeti za higieno in upoštevati navodila stroke. Če smo bolni, ostanimo doma. Želeli smo si lepše jeseni, vendar se bo očitno treba prebiti do konca zime. Nihče si ne želi omejitev, vendar žal trenutno druge možnosti ni. Tudi preostale države ukrepajo podobno. Pred virusom ni varen nihče, ne nazadnje so na intenzivni negi tudi 40-letniki brez drugih obolenj. Če nas to ne prepriča, moramo imeti v mislih starše, stare starše in druge najbolj ogrožene, ki jih je treba obvarovati.

UREJENOST, STRUMNOST IN ENOTNOST

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

V

Slovenski vojski je za opravljanje protokolarnih nalog in izkazovanje vojaških časti ob obiskih najvišjih tujih državnih in vojaških gostov, počastitvi državnih praznikov ter drugih protokolarnih dogodkih oblikovana, opremljena in usposobljena Gardna enota SV. Z izvedbo več kot 500 gardnih in vojaških protokolarnih nalog na leto pripadniki te enote prispevajo tudi k ohranjanju in dvigu ugleda države ter promociji Slovenske vojske doma in v tujini. Slovenski gardisti so v torek, 22. septembra, v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani, kjer je sedež enote, na stežaj odprli vrata predstavnikom medijev ter prikazali načine usposabljanja za opravljanje različnih nalog. Svoji profesionalnost in vrhunsko izurjenost so že naslednji dan prikazali med častno stražo pred predsedniško palačo, kjer je bil dan odprtih vrat ob novem državnem prazniku, dnevu slovenskega športa. Delo in usposobljenost njenih pripadnikov si je tam ogledal tudi obrambni minister mag. Matej Tonin, ki spoštuje njihovo delo in je nanje ponosen.

Usposabljanje za delo s protokolarnimi topovi

KORENINE ENOTE SEGAJO V LETO 1991

Zgodovina Gardne enote SV sega v leto 1991, ko je bil 26. junija na slovesnosti ob razglasitvi samostojne in neodvisne države Republike Slovenije prvi častni postroj. Enota je bila sestavljena iz pripadnikov 510. in 710. učnega centra TO z Iga in iz Peker. Častna četa TO Republike Slovenije se je uradno oblikovala s podpisom uredbe o njeni formaciji 7. oktobra 1992, vendar je bila enota še vedno v sestavi 1. bataljona 52. brigade. 1. januarja 1993 se je enota preimenovala v 106. častno četo in prešla pod neposredno poveljstvo takratnega Republiškega štaba TO kot ena izmed prištavnih enot. 17. oktobra 1997 je bila z odredbo takratnega ministra ukinjena in iz 106. častne čete ter 1. bataljona 52. brigade se je oblikoval 12. gardni bataljon. Konec leta 1997 je pod njegovo poveljstvo prešel tudi Orkester SV. Ob ukinitvi obveznega služenja vojaškega roka leta 2003 je prenehal delovati 12. gardni bataljon, iz katerega sta se izoblikovala Orkester SV in delovna skupina, ki se je 1. aprila 2004 preimenovala v Enoto za protokol. Obe enoti sta dobili status samostojnih enot pri Generalštabu SV. 1. junija 2013 sta se v procesu transformacije Slovenske vojske enoti ponovno združili v Enoto za protokol, 1. januarja 2018 pa se je enota preoblikovala v Gardno enoto SV in Orkester SV.

SPREJEMI Z VOJAŠKIMI ČASTMI IN ČASTNE STRAŽE

Gardna enota je danes namensko oblikovana, usposobljena in opremljena enota SV, ki je odgovorna za opra-

vljanje gardnih in vojaških protokolarnih nalog na državni ter ministrski ravni doma in v tujini, v enotah ter poveljstvih SV in lokalnih skupnostih. Pripadniki enote so vključeni v izvedbo sprejemov z vojaškimi častmi predsednikov držav, vlad, ministrov za obrambo, načelnikov generalštabov ter drugih visokih predstavnikov iz Nata in EU. V postroju za sprejem z vojaškimi častmi predsednika države glede na kadrovske razmere v Slovenski vojski danes stoji 48 vojakov, za ministra za obrambo 28 vojakov in za načelnika Generalštaba SV 24 vojakov. Včasih so bile te številke do dvakrat višje. Izvajajo tudi častne straže, kordonske postroje, sodelujejo na predajah akreditivnih pisem, na spominskih in žalnih slovesnostih ter na pogrebih z vojaškimi častmi.

IZSTRELITEV TOPOVSKIH SALV IN PREDSTAVITVENI PROGRAM

Naloga gardistov je tudi izstreljevanje topovskih salv iz več protokolarnih topov ob državnih praznikih. Štabni vodnik Jože Plahuta je pojasnil, da vsako leto v počastitev praznovanja dneva državnosti z ljubljanskega gradu iz šestih topov izstrelijo šest topovskih salv, ob dnevu Slovenske vojske pa iz

Vsi gibi in meti morajo biti čim bolj usklajeni.

šestih topov izstrelijo tri častne salve. Dodal je, da pred izvedbo naloge s topovi vadijo nekaj dni prej, mesec dni pred tem pa opravijo urjenje z manevrskim strelivom. Trening in urjenje sta posebni vrline vsakega gardista, zlasti pa tistih pripadnikov, ki sodelujejo v predstavitvenem programu. Ta obsega različna postrojila z orožjem med premikanjem ob taktih vojaškega bobna. Pri tem morajo biti usklajeni vsak gib, premik in met orožja. Višji vodnik Borut Gajšt je razložil, da s postopkom izbora dobijo kandidate, ki imajo primerne motorične sposobnosti. Dopolnil je, da delo v Gardni enoti SV zato ni primerno za vsakogar. Urjenja za izvedbo predstavitvenega programa potekajo praviloma vsak dan najmanj dve uri. Da vojak lahko sodeluje v njem, se mora vsak dan od pol do enega leta intenzivno uriti.

Z VOJAŠKIMI URJENJI OHRANJAJO BOJNI ZNAČAJ ENOTE

Za profesionalno in nemoteno opravljanje številnih gardnih in vojaških protokolarnih nalog gardisti potrebujejo redna usposabljanja, zato je ena izmed nalog tudi skrb za izvedbo usposabljanj pripadnikov iz poveljstev in enot SV, katerim so priključeni. Glede

na posebnost nalog ima Gardna enota SV svojevrstno organizacijsko strukturo in kadrovske popolnitev. Za opravljanje rednih nalog se enota popolnjuje z 20 vojaki, ki so v začasno skupino dodeljeni z ukazom za eno ali dve leti, morda celo več. V enoti pa imajo ob potrebi po izvedbi nalog, ki zahtevajo večje število vojakov, kot jih je na razpolago v enoti, tudi 80 pripadnikov iz poveljstev in enot SV, ki jih izberejo, usposobijo in opremijo za opravljanje gardnih nalog in ustrezajo za delo v gardni enoti. Kot je razložil podpolkovnik Hlastec, ti vojaki svoje redno delo opravljajo v matičnih enotah, v Gardni enoti SV pa se javijo samo za izvedbo priprav in neposredne naloge na podlagi zahtevka in ukaza Poveljstva sil SV. Po končani nalogi se nato vrnejo v matično enoto.

NA LETO IZVEDEJO VEČ KOT 500 NALOG

V enoti opravijo večino usposabljanj za opravljanje gardnih in vojaških protokolarnih nalog. Kljub temu pa ohranjajo bojni značaj enote, kar pomeni, da gardisti izvajajo tudi vojaška usposabljanja z vso bojno opremo. Samo tako lahko z nekaj pripadniki redno sodelujejo pri nalogah v

Gardisti vzdržujejo pripravljenost z redno kondicijsko vadbo.

Častna straža pred predsedniško palačo ob državnih praznikih stoji od junija 2013.

podporo Policiji pri varovanju državne meje ter prispevajo svoje pripadnike v sestavo slovenskih kontingentov za mednarodne operacije in misije v tujini. Organizacijsko je enota razdeljena na poveljstvo, gardno četo in oddelek za podporo. Podpolkovnik Hlastec je povedal, da v enoti v povprečju na leto opravijo več kot 500 gardnih in vojaških protokolarnih nalog. Izmed teh sodelujejo na najmanj dvajsetih sprejemih z vojaškimi častmi na najvišji ravni, prav tako so prisotni na 150 do 200 častnih stražah. Njihovi pripadniki na leto položijo tudi od 100 do 130 vencev, približno 30 je pogrebov z vojaškimi častmi, preostalo pa so druge protokolarne naloge.

ZA DELO V GARDI PREDPISANI POGOJI IN MERILA

Gardiste SV odlikujejo urejenost, strumnost in enotnost. Zato so v Gardni enoti SV pozorni na predstavljanje Slovenske vojske in videz njenega pripadnika doma in v tujini. Za pripadnike enote so za določitev enotnega videza pri opravljanju vojaških protokolarnih nalog določeni strogi pogoji in pravila. Kot primerni za opravljanje nalog v enoti so lahko izbrani samo tisti pripadniki, ki jim ustrezajo. Za delo v enoti se pripadniki odločajo prostovoljno. Njihova telesna višina mora znašati med 178 in 188 centimetri, številka noge pa od 42 do 46. Pripadniki morajo biti urejeni, ostrženi na kratko, brez brkov, brad in bradic ter zalizcev. Pripadnice morajo imeti lase spete v figo in skrite pod čapko. Kandidati za vstop v gardo tudi ne smejo imeti izstopajočih telesnih posebnosti, kar pomeni, da morajo imeti pravilno razmerje med višino in težo, ne smejo imeti krivih nog in se ne smejo zibati med hojo. Prav tako mora biti njihovo telo brez vidnih tetovaz ali brazgotin. Delo v Gardni enoti SV tudi ne pozna delovnega časa, za opravljanje vojaških protokolarnih nalog pa sta nujni dobra psihofizična pripravljenost in motorična sposobnost, kar nadrejeni ocenjujejo z rednimi preverjanji.

V Gardni enoti SV na leto opravijo več kot 500 gardnih in vojaških protokolarnih nalog.

STRATEŠKI KOMPAS ZA VARNOST IN OBRAMBO

BESEDILO Martin Kolenc, Sektor za evropske zadeve, DOP
FOTO www.cer.eu

Letos se je z nemškim prevzemom predsedovanja Svetu EU začel pomemben proces refleksije v okviru skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), imenovan strateški kompas. Ta bo predstavljal tudi pomemben del slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici leta 2021. Gre za projekt štirih predsedstev, ki naj bi se predvidoma končal med francoskim predsedovanjem v prvi polovici leta 2022.

Zamisel o vpeljavi kompasa je prvič predstavila Zvezna republika Nemčija zaradi splošnega prepričanja, da je treba v okviru evropske obrambe in varnosti bolje povezati strateško in operativno raven doseganja ambicij, kar je bilo potrjeno z Globalno strategijo EU leta 2016. Gre za potrebo po uresničitvi treh strateških prednostnih nalog strategije, in sicer okrepitev zmognosti odzivanja EU na zunanje krize, izboljšanje zmognljivosti partnerjev ter varovanje Evrope in njenih državljanov. Te naloge so opredeljene v precej splošnih in abstraktnih izrazih. Med različnimi razpravami na ravni EU se je zato pokazala potreba po vpeljavi dodatne jasnosti glede operativnega izvajanja teh nalog, pri čemer bi omenjene pomanjkljivosti med strateško in operativno ravno zapolnil prav strateški kompas. Številni visoki predstavniki EU in voditelji držav članic vidijo proces razvoja kompasa tudi kot priložnost za oblikovanje skupne evropske obrambno-varnostne kulture, kar je neločljivo povezano s krepitvijo strateške avtonomije na področjih varnosti in obrambe.

SKUPNA ANALIZA GROŽENJ IN IZZIVOV

Prvi mejnik bo dokončanje procesa oblikovanja skupne analize groženj in izzivov, ki bo projekcijo umestila v kratko- do srednjeročnem obdobju (2025–2030). Kot pravi Daniel Fiott z Inštituta Evropske unije za varnostne študije (EU ISS), EU trenutno nima uveljavljenega skupnega pristopa do razumevanja različnih vrst groženj, ki pretijo varnosti Evrope, v okviru katerega bi se celovito upoštevali spremembe v globalnem varnostnem okolju ter vpliv tehnoloških trendov. Analiza, ki jo bo pripravil Obveščevalno-analitični center

EU na podlagi prispevkov obveščevalno-varnostnih služb držav članic, bo sicer poskušala upoštevati načela 360-stopinjskega pristopa h kriznemu upravljanju, vendar bo oblikovanje enotnosti na ravni vseh držav članic verjetno moralo slediti iskanju najmanjšega skupnega imenovalca. Predvsem zaradi različnih geopolitičnih interesov in zgodovinskih izkušenj posameznih držav bi bilo lahko oblikovanje skupnega dojemanja groženj na ravni EU precej zahtevna naloga.

STEBRI STRATEŠKEGA KOMPASA

Skupna analiza groženj in izzivov bo tako predstavljala podlago za izvedbo strateškega dialoga v okviru štirih stebrov strateškega kompasa: kriznega upravljanja, odpornosti, razvoja zmognljivosti in partnerstev. Stebri določajo okvirna področja, okoli katerih se bodo oblikovale politično-strateške smernice, kar bo vodilo v jasnejšo in konkretnjšo določitev ciljev na področjih obrambe in varnosti. Proces bo v formatu zunanjih in obrambnih ministrov usmerjal Svet EU, ki bo predstavil usmeritve na podlagi nasvetov visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Josepa Borrella ter Evropske službe za zunanje delovanje (EEAS).

KRIZNO UPRAVLJANJE

Skladno z integriranim pristopom EU bodo imele države možnost razpravljati o izboljšanju učinkovitosti in robustnosti mandatov operacij in misij skupne varnostne in obrambne politike ter o načinih zapolnjevanja primanjkljajev v procesu generiranja sil. V ospredju razprav bodo tako orodja, ki lahko potencialno povečajo zmognosti odzivanja EU na krize, kot je na primer finančni instrument Evropski mirovni sklad (EPF). Ta bo imel v sedemletnem obdobju (2021–2027) na razpolago pet milijard evrov za financiranje skupnih stroškov operacij in misij skupne varnostne in obrambne politike ter podpornih ukrepov za razvoj zmognljivosti partnerjev v neposredni sosesčini EU.

ODPORNOST

Drugi steber predpostavlja razpravo, v kateri bodo imele države možnost predstaviti svoje poglede na mogoče načine krepitve odpornosti z naslovitvijo posameznih ranljivosti EU, pri čemer bo treba

STEBRI STRATEŠKEGA KOMPASA

krizno
upravljanje

odpornost

razvoj
zmognljivosti

partnerstva

upoštevati naučene lekcije iz pandemije covid-19. V sodelovanju z Evropsko komisijo se bo poskušalo prepoznati možnosti za povečanje sinergij na strateških področjih, kot so kibernetiki prostor, pomorstvo, vesolje in digitalizacija (umetna inteligenca). Pomemben del teh razprav bodo predstavljali tudi scenariji o mogoči uporabi vzajemne in solidarnostne klavzule (člen 42.7 Pogodbe o Evropski uniji, 222. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije), ki predpostavljajo zavezo po skupnem delovanju držav članic ob oboroženem napadu na ozemlje države članice, terorističnem napadu, naravni nesreči ali nesreči, ki jo je povzročil človek.

RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI

Politične smernice za izboljšanje procesa razvoja zmognljivosti se bodo osredotočale na vidik krepitve vojaških in civilnih zmognljivosti, ki so nujne za izpolnitev dogovorjene ravni ambicij. Države bodo lahko predstavile svoje predloge za vpejavo bolj usklajenega načrtovanja zmognljivosti na ravni EU, pri čemer bi se odražala predvsem načela enotnega nabora sil in nepodvajanja z Natom. Pomemben del razprave bo namenjen tudi posameznim vidikom razvoja prebojnih tehnologij, kot so umetna inteligenca in kvantne tehnologije, in njihove mogoče uporabe na obrambno-varnostnem področju.

PARTNERSTVA

V okviru tega stebra se bodo obravnavali predlogi za izboljšanje sodelovanja s partnerji pri uresničevanju skupnih ciljev. Pri tem bodo v ospredju vprašanja, kako bi bilo mogoče partnerje bolj vključiti v misije in operacije ter v različne pobude skupne varnostne in obrambne politike, pa tudi vprašanja prevzema večje odgovornosti za zagotavljanje svoje varnosti z razvojem svojih zmognljivosti. Eden izmed mogočih rezultatov teh razprav bi bilo lahko oblikovanje strateškega pristopa do partnerstev, pri čemer se bodo izpostavili predlogi za izboljšanje sodelovanja z organizacijami, kot so OZN, Nato, OVSE in Afriška unija. V ospredju prednostnih nalog slovenskega predsedovanja Svetu EU ostaja regija Zahodni Balkan, zato bo pomembno, da se bodo obrambno-varnostne dimenzije Zahodnega Balkana ustrezno odražale tudi v razpravah o partnerstvih strateškega kompasa.

SODELOVANJE MED DRŽAVAMA ZGLEDNO

Minister za obrambo RS mag. Matej Tonin se je odzval na povabilo ministra za obrambo Republike Italije Lorenza Guerinija in ga 15. oktobra uradno obiskal v Italiji. Po sprejemu z vojaškimi častmi v častniškem centru italijanskih oboroženih sil Pij IX. v Rimu sta delegaciji razpravljali o dvostranskem sodelovanju in sodelovanju v okviru zavezništva ter o drugih aktualnih vprašanjih.

Sogovornika sta v uvodu ocenila, da je dvostransko sodelovanje med državama na obrambnem in vojaškem področju odlično in razvejano na več ravneh. Predvsem je dobro na področju mednarodnih operacij in misij, na katerem pripadniki obeh vojsk že več let uspešno sodelujejo pri ohranjanju mednarodnega miru in varnosti. V tem okviru je za Slovensko vojsko zelo pomembna logistična podpora italijanskih oboroženih sil. Ministra sta se strinjala, da bi lahko v prihodnosti še okrepili skupna usposabljanja za delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah. Minister Tonin je italijanskega kolega seznanil z namenom uravnovešanja prisotnosti naših sil v mednarodnih operacijah in na misijah, pri čemer bo Slovenija nekoliko zmanjšala svojo navzočnost na Kosovu. Po drugi strani bomo svojo prisotnost povečali v Maliju. Za obe državi sta stabilnost in varnost v Severni Afriki zelo pomembni, kajti če jo zagotavljamo tam, bo manj migracij. Italijanskemu kolegu je še napovedal, da bo Slovenija v operacijo EUNAVFOR MED Irini v Sredozemlje napotila večnamensko ladjo Triglav, ko bo končano njeno vzdrževanje. Ministra sta pozdravila tesno sodelovanje obeh držav v regionalnih pobudah, ki pod

BESEDILO SSK
FOTO www.difesa.it

vodstvom Italije ter z znatnim prispevkom Slovenije krepijo varnost in stabilnost v regiji. V nadaljevanju sta ministra pregledala sodelovanje znotraj zavezništva. Italija že več let prispeva svoje letalske zmogljivosti pri zavezniški mirnodobni misiji za zagotavljanje nadzora in varovanja zračnega prostora nad Slovenijo. Minister Tonin je predlagal izmenjavo radarskih slik med državama in nadaljevanje skupnih usposabljanj na tem področju, kar bo še izboljšalo učinkovitost nadzora. O zadevi se bodo na obeh straneh dogovorili na strokovni ravni in pripravili ustrezen dogovor, ki bi ga lahko čim prej podpisali. Del pogovorov sta namenila tudi pregledu zmogljivosti obeh držav. Minister Tonin je italijanskega kolega seznanil z načrti glede naložb v opremljanje Slovenske vojske, ki jih bodo zagotovili v okviru Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021–2026, ki je v tretjem branju v Državnem zboru RS. Ministra sta se strinjala, da lahko z vojaškimi zmogljivostmi pomagamo tudi pri premagovanju koronavirusa. Spregovorila sta še o vprašanjih glede nezakonitih migracij in se strinjala, da je sodelovanje na tem področju dobro. Obe državi se bosta potrudili čim bolj omejiti nezakonite prehode državnih meja, pri čemer bosta policiji obeh strani pomagali vojski. Minister Tonin je sogovornika seznanil s pripravami Slovenije in slovenskega obrambnega ministrstva na predsedovanje Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021 in s prednostnimi nalogami predsedovanja na obrambnem področju.

SEZNANITVE VOJAŠKIH OBVEZNIKOV LETOS PO POŠTI

Ne glede na opustitev izvajanja posameznih sestavin vojaške dolžnosti v miru se od leta 2004 po določilih Zakona o vojaški dolžnosti vsako leto izvaja vpis vojaških obveznikov v vojaško evidenco v spomladanskem in jesenskem času. Po vpisu državni organ, pristojen za obrambne zadeve, vojaškega obveznika seznani z dolžnostmi in pravicami v koledarskem letu, ko ta dopolni 18 let. Zaradi epidemije koronavirusa so bile vse letošnje seznanitve vojaških obveznikov, načrtovane v spomladanskem času, prestavljene na jesenski termin. Razmere zaradi širjenja koronavirusa tega ne dopuščajo tudi jeseni, zato vojaške obveznike iz vse Slovenije od 20. oktobra z njihovimi pravicami in dolžnostmi seznajajo po pošti.

Leta 2020 je bilo predvideno, da se na seznaitve z vojaškimi dolžnostmi in pravicami povabi približno 9000 vojaških obveznikov, rojenih leta 2002. Zaradi trenutnih razmer, ki jih zahteva širjenje covid-19, in splošnih omejitev ter prepovedi množičnega zbiranja ljudi se bo seznaitve vojaških obveznikov s pravicami in njihovimi dolžnostmi letos izvedla posredno, in sicer s pošiljanjem navadne poštne pošiljke. Za pošiljanje obvestila o seznaitvi in

BESEDILO Marko Pišlar

možnostih sodelovanja s Slovensko vojsko so bile izdelane posebne kuverte z dotiskom V službi domovine/ENOTNI/postanivojak.si na sprednji strani. Uprave za obrambo so v spremnem dopisu mladim razložile namen in vsebino pošiljke. V poštno kuverto je vstavljena zgibanka V službi domovine, v kateri so v sliki in besedi predstavljene možnosti za sodelovanje s Slovensko vojsko, in sicer kot poklicni vojak, vojak prostovoljec, pogodbeni rezervist, štipendist, udeleženec dijaških in študentskih vojaških taborov ali častnik. Prav tako je v kuverti pismo, v katerem vojaške obveznike nagovarja minister za obrambo mag. Matej Tonin. V njem pojasnjuje, kaj sta vojaška evidenca in vojaška dolžnost, kakšne so obveznosti vojaških obveznikov ter kako je videti vojaška dolžnost v praksi. Ob koncu jih vabi k sodelovanju v Slovenski vojski, saj je temeljna vrednota njenih pripadnikov domoljubje, s katerim razumemo zavestno in prostovoljno pripadnost domovini, iz česar izhajajo vrednote, kot so čast, pogum, lojalnost, tovarištvo ter predanost, ki jih izpostavljajo v Slovenski vojski. Zaposlitev v Slovenski vojski pomeni tudi redno plačilo in socialno varnost.

Na prošnjo nekdanjega ministra za obrambo RS Karla Erjavca objavljamo besedilo drugega odstavka iz prve točke sodne poravnave pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, z dne 22. 9. 2020, med tožečo stranko Mihom Škerbincem in toženo stranko Karlom Erjavcem.

»Miha Škerbinc in Karel Viktor Erjavec sva se dne 8. 9. 2020 poravnala z zadevi v zvezi s tožbenim zahtevkom za plačilo odškodnine za utrpelo negmotno škodo povezano z dogodki po 5. 4. 2019. Oba razumeva, da sva bila žrtvi spleta različnih okoliščin in interesov. Karlu Viktorju Erjavcu, kot bivšemu ministru, je žal za krivico, ki se je zgodila Mihi Škerbincu. Istočasno pa je tudi sam Karel Viktor Erjavec trpel zaradi vseh zapletov, ki so se posledično zgodili njemu.«

*Besedilo v navednicah je v izvirni obliki.

DRAGOCENA POMOČ HELIKOPTERJA

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Oktobra 2017 je požar uničil Kocbekov dom na Korošici. Komaj dve leti zatem je pogorel še Frischaufov dom na Okrešlju. Obe koči, ki sta v lasti PD Celje Matica, bodo z veliko pomoči helikopterjev Slovenske vojske ponovno zgradili na pogorišču starih koč. Posadke 151. helikopterske eskadrilje Slovenske vojske so za potrebe obnove koč na Korošici in Okrešlju opravile več serij helikopterskih prevozov. Zadnji v seriji je bil prevoz opek, gradbenih odrov, vezanih plošč in drugega gradbenega materiala na gradbišče nove koč na Okrešlju. Iz Logarske doline, kjer je priročno skladišče gradbenega materiala, so 1. oktobra 2020 s helikopterjem Cougar na 1396 metrov visoko ploščad novonastajajoče koč na Okrešlju prepeljali 28 ton tovora.

PRIPRAVA POSADK

Prevoz zunanjega tovora s helikopterjem v gorskem svetu spada med najzahtevnejše naloge, za katere morajo biti posadke posebej izšolane. Pilot nadporočnik Mitja Černilec je povedal, da priprave na letenje obsegajo izračun zmogljivosti helikopterja na zahtevanih višinah v visokogorju. »Pomembno je, da vsak član ekipe natančno ve, kaj je njegova naloga. Tokrat nas je pri prevozu sodelovalo sedem. Že med pripravo določimo smer prihoda in odhoda ter območja odmetavanja tovora ob izrednem dogodku, ki je lahko posledica okvare na helikopterju ali dinamike tovora. Če tovar ni stabilen, ga poskušamo umiriti, če pa to ni mogoče in je ogrožena varnost, se odločimo, da tovar odvržemo,« je morebitne težave pojasnil nadporočnik. Med pripravo na letenje se posadke seznanijo tudi s količino, merami in težo tovora. Pred nalogo preverijo vreme na lokaciji, saj je lahko to odločilno za varno izvedbo naloge. Tehnik letalec mora biti pozoren na pripravo tovora za transport. Najprej preveri težo tovora, vpenjalna mesta, dimenzije in njegovo obliko. »Pomembna je tudi vrsta tovora,« je povedal višji vodnik Primož Turk, ki je sodeloval že pri prevozih najrazličnejših tovorov, med drugim peska, goriva v sodih, desk, železnih konstrukcij, gradbenega materiala, mini bagrov in strojev za prevoz materiala ter tudi lomljivih stvari, kot je na primer steklo. Tričlanski posadki helikopterja sta se pridružila še dva tehnika letalca iz 151. helikopterske eskadrilje, ki sta vpenjala tovar v Logarski dolini, in dva pripadnika 132. gorskega polka, ki sta na Okrešlju tovar odpenjala.

PREVOZ TOVORA S HELIKOPTERJEM

Prevoz tovora se mora prilagoditi zmogljivostim helikopterja v visokogorju. Te so bistveno drugačne kot tiste na nižjih nadmorskih višinah, saj nanje vplivajo okoliška temperatura, višina leta, hitre spremembe vremena, veter in teža helikopterja, ki vključuje različna bremena. Pomembna je še količina goriva, ki jo helikopterji nosijo.

Prevoz gradbenega materiala na gradbišče koč na Okrešlju

Tehnik letalec je pilota usmerjal na točko odlaganja tovora.

Nadporočnik Černilec in njegov sopilot nadporočnik Simon Ganza sta med tokratnim prevozom v slabih štirih urah opravila 28 ciklov. V vsakem ciklu, ki je trajal sedem minut, sta prepeljala povprečno tono tovora. Ob tem je helikopter vsakič premagal 500 višinskih metrov. V dolini sta štabna vodnika Blaž Langus in Peter Pavel Smrkolj tovar pripravljala, pripenjala ter skrbela za koordinacijo s pilotom helikopterja. Zaradi različnih oblik tovora sta uporabljala dva načina vpenjanja. Opeka je bila naložena v mreže, velike šestkrat šest metrov. Kovinsko konstrukcijo odrov, deske in preostali material večjih dimenzij pa sta vpenjala na štirirako jeklenico. Vse skupaj je pod helikopterjem viselo na sestavljenih bremenskih vrveh v dolžini od 30 do 45 metrov, odvisno od načina vpenjanja tovora. Pri prevozu podvesnega tovora je namreč treba paziti, da ta ne preseže maksimalne obremenitve podvesne kljuke.

Med lebdenjem in dvigom tovora mora tehnik letalec v helikopterju usmerjati pilota na točko, na kateri se bo tovar pripel na jeklenico, ki je pripeta na helikopter. Po pripetju tovora pa tehnik letalec poroča, kdaj naj pilot zategne jeklenico, navaža višino in poroča o tem, kako se tovar premika med dviganjem. Pilota si razdelita delo tako, da sta enakomerno obremenjena. Prvi leti, drugi mu pomaga tako, da

mu javlja parametre leta in komunicira s posadko na tleh. Tehnik letalec poroča tudi o premikanju tovora med letenjem. »Ob nihanju tovora poskušamo zadržati helikopter v stabilnem položaju brez hitrih sprememb višine, hitrosti ter moči. Če tovar kljub temu ne zmanjša svojega nihanja, pristopimo k spremembi moči oziroma helikopter zapeljemo v blagi zavoj,« je razložil pilot nadporočnik Mitja Černilec.

Tehnik letalec na koncu usmerja pilota na točko odlaganja in mu poroča o višini tovora ter o tem, kdaj se bo ta dotaknil tal. Poleg tega mora biti pozoren tudi na teren okoli dviganja in odlaganja tovora ter poročati o morebitnih ovirah, ki bi lahko ogrozile varen transport tovora. Na točki odlaganja tovora sta helikopter pričakala pripadnika 132. gorskega polka štabna vodnika Matej Bizjak in Miha Arh, sicer tudi člana Helikopterske reševalne skupine Slovenske vojske. »Znanje in izkušnje, ki jih pridobimo na vajah in reševanjih v gorah, nam koristijo pri pomoči helikopterskim posadkam pri nošnjah tovorov. Naše naloge so priprava, zapenjanje in odpenjanje tovorov na ravnem in zahtevnem terenu ter komunikacija s posadko. Komunikacija med nami in posadko poteka po radijski zvezi in tudi vizualno,« je pojasnil štabni vodnik Arh. Člana Helikopterske reševalne skupine sta poskrbela za varno odpenjanje tovora in koordinacijo na točkah odlaganja tovora.

POMOČ HELIKOPTERJA PRI OBNOVI KOČ V VISOKOGORJU JE NUJNA

Predsednik Planinske zveze Jože Rovani je povedal, da je pomoč helikopterja pri obnovi koč v sredogorju in visokogorju nujna. Pohvalil je skupno sodelovanje: »S pomočjo Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske nam bo letos na Okrešlju uspelo končati gradbeno-zidarska dela in pripraviti vse potrebno za postavitev lesene montažne konstrukcije naslednje leto.« Gradbena dela do vključno prve plošče, na katero bo postavljena lesena konstrukcija, izvaja podjetje KB GRADNJE. Po besedah delovodje gradbišča Meha Ferhatovića bodo gradbena dela končali do zime. S helikopterjem Slovenske vojske bodo na Okrešlju prepeljali še preostali gradbeni material in opremo, da bo nov Frischaufov dom na Okrešlju za planince lahko odprl svoja vrata že prihodnje leto.

STRELJALI ČEZ SVOJE ENOTE IN MIMO NJIH

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Pehotni oddelek
v premiku

Pripadniki 10. pehotnega polka 1. brigade SV so od 14. do 17. septembra na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku izvedli taktično vajo z bojnim streljanjem. Pripadniki polka tudi leta 2020 nadaljujejo dvigovanje individualne in kolektivne usposobljenosti z namenom vzpostavitve zmogljivosti za delovanje v bojni skupini EU. V izvedbo aktivnosti taktične vaje so bili vključeni oddelki iz 1. pehotne čete 10. pehotnega polka. Poveljnik čete nadporočnik Mitja Topalovič Čapelnik je ocenil, da je bila odločitev za izvedbo usposabljanja z vsemi simulacijami delovanja dobra, saj so tako približali resničnost bojišča, ob tem pa dvignili raven usposobljenosti posameznika ter kolektiva. Pohvalil je tudi napredek, ki ga je četa dosegla pri strelskem usposabljanju.

VZPOSTAVLJANJE ZMOGLJIVOSTI ZA BOJNO SKUPINO EU IN IZBOLJŠANJE KOLEKTIVNE USPOSOBLJENOSTI

Slovenska vojska prihodnje leto nadaljuje sodelovanje v bojni skupini EU (European Union Battle Group – EUBG), saj je v okviru Pobude za obrambno sodelovanje (Defence Cooperation Initiative – DECI) predvidena vzpostavitev zmogljivosti motorizirane čete od julija 2021 do konca leta z možnostjo podaljšanja. Nosilna enota za oblikovanje te zmogljivosti v Slovenski vojski je 1. brigada. Poveljnik 10. pehotnega polka podpolkovnik Bojan Langerholc je razložil, da so to izhodišče upoštevali pri načrtovanju in izvedbi taktične vaje z bojnim streljanjem oddelkov, hkrati pa je poudaril dejstvo, da jim glede na tedenske in mesečne delovne aktivnosti enot, ki so razpete med številnimi nalogami varnostnonadzorne službe, podpore Policiji pri varovanju državne meje in drugim, ostane malo časa za izvedbo kolektivnih usposabljanj enot iz taktike delovanja. Z realističnim taktičnim usposabljanjem pa posledično krepijo kohezivnost enote, kar pomembno vpliva na njeno učinkovitost. Predvsem se to pokaže v kritičnih razmerah.

MED PRIPRAVAMI NA VAJO OPRAVILI VELIKO AKTIVNOSTI

Med pripravami na taktično vajo z bojnim streljanjem je 1. pehotna četa 10. polka opravila veliko aktivnosti. Vajo so začeli načrtovati in pripravljati

že konec julija. Kot je razložil poveljnik 1. pehotne čete nadporočnik Mitja Topalovič Čapelnik, so izvedli vsa nujna pripravljalna in nadaljevalna streljanja ter taktična bojna streljanja na ravni posameznika, para in skupine. Pri tem so opravili streljanje na neznane razdalje, na premične cilje, iz alternativnih položajev ter streljanje posameznika, para in skupine med premikom na taktični stezi. Tako so dosegli vsa predpisana merila za izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem na ravni oddelka. Med pripravami so načrtovali tudi vključitev puškomitraljezov za streljanje čez svoje sile in mimo njih ter izvedli vsa nujna testiranja. Tako so dosegli predpisane norme za met bojne ročne bombe med vajo. Izvedba taktične vaje z bojnim streljanjem oddelka je bila po njegovih ocenah vrhunec večmesečnega usposabljanja pripadnikov čete.

VAJO PODPRILI Z NOVIM SISTEMOM TARČ V SLOVENSKI VOJSKI

V okviru taktične vaje z bojnim streljanjem so v manever oddelka vključili streljanje s puškomitraljezoma FN Mag in FN Minimi čez svoje sile in mimo njih ter opravili met ofenzivne bojne ročne bombe. Podpolkovnik Langerholc je razložil, da so nekatere postopke v enoti izvajali prvič po sprejemu novega Pravilnika o zagotavljanju varnosti na vojaških vadiščih, streliščih in poligonih ter

Streljanje s
puškomitraljezom
čez svoje sile
in mimo njih

Taktična vaja
je bila vrhunec
usposabljanja.

Z izvedbo
taktične vaje
z bojnim streljanjem
so dvignili
raven usposobljenosti
posameznika in
kolektiva.

po podpisu Navodila za streljanje v Slovenski vojski iz let 2018 in 2019. S taktično vajo z bojnim streljanjem in vključevanjem streljanja s puškomitraljezi čez svoje sile in mimo njih ter metom ročne bombe so zahtevnost streljanja še povečali. Ob tem je še izpostavil, da so med izvedbo bojnih streljanj uporabljali nove sisteme robotskih ter radijsko vodenih padajočih tarč, ki jih v Slovenski vojski uvajajo v operativno uporabo. Po njegovih ocenah je uporaba novih sodobnih tarčnih sistemov prispevala k bolj realističnemu usposabljanju ter prilagajanju vadbene situacije med potekom aktivnosti na terenu. Pred izvedbo bojnega streljanja so taktično delovanje oddelka najprej urili brez manevrskega streliva in nato še z njim.

IZBOLJŠANJE USPOSOBLJENOSTI NA VODNI IN ČETNI RAVNI MED JESENSKIM USPOSOBLJANJEM

V 10. pehotnem polku želijo v prihodnosti z izvedbo podobnih vadbениh aktivnosti izboljšati tudi taktično in strelsko usposobljenost 3. pehotne čete, ki bo kot nosilna enota za sestavo manevrskega dela 44. kontingenta Slovenske vojske v silah Kforja na območje delovanja napotena predvidoma oktobra prihodnje leto. Podpolkovnik Langerholc je izpostavil, da jih v polku v prihodnosti po usposabljanju na ravni oddelkov čaka tudi izpopolnitev usposobljenosti s taktičnimi urjenji in bojnimi streljanji na vodni in četni ravni podnevi ter ponoči. K temu bodo delno pripomogle aktivnosti 10. pehotnega polka med jesenskim usposabljanjem enot SV, ki potekajo oktobra in novembra zunaj vadišč in strelišč SV. Ta vključujejo izvajanje urjenj manjših taktičnih sestavov iz pehotne taktike ter pripadnikov poveljstva iz individualnih veščin ter vojaškega procesa odločanja, s čimer bo 10. pehotni polk dvignil stopnjo usposobljenosti in pripravljenosti za delovanje. Oktobra so v polku za potrebe vključitve novih pripadnikov v enoto izvedli večdnevno usposabljanje Sokolov let za pridobitev rdeče baretke. Ob koncu usposabljanja so novi pripadniki zaključni pohod opravili v okviru tradicionalnega pohoda rdečih baretk, ki ga v Slovenski izvajajo vsako leto v počastitev selitve enote iz Logatca v Ljubljano.

PREMAGALI STRAH PRED MNOŽICO

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Tadej Krese in Marko Pišlar

Pripadniki motorizirane čete iz sestave 42. kontingenta SV konec leta odhajajo na misijo Kforja na Kosovo. Med 22. septembrom in 9. oktobrom so se zato na območju Vojašnice Murska Sobota in na Vadišču Bežigrad v Celju usposabljali iz postopkov nadzora množic in nemirov ter obvladovanja strahu pred ognjem. Na usposabljanju so pripadniki razvijali zaupanje v pravilno uporabo zaščitnih sredstev in opreme ter pridobivali praktično znanje, kako izvajati postopke proti množici ob stopnjevanju sile in psihičnega pritiska. Ob koncu usposabljanja smo jih 8. oktobra obiskali v Celju, kjer so v prikazni vaji predstavili ukrepanje ob množičnih nemirih.

RAZMERE NA KOSOVU STABILNE, VENDAR SPREMENLJIVE

Slovenska vojska s svojimi pripadniki že dve desetletji podpira prizadevanja za zagotavljanje in ohranjanje varnosti na Kosovu. Naloge slovenskih vojakov, ki delujejo v sestavi sil drugih vojsk, so predvsem zagotavljanje varnega in stabilnega okolja ter svobode gibanja. Pripadniki slovenskega kontingenta v silah Kforja na območju delovanja s patroliranjem izvajajo nadzor na komunikacijah in kontrolnih točkah ter projekte

Konvoj s humanitarno pomočjo je nadaljeval pot.

civilno-vojaškega sodelovanja, varujejo objekte posebnega pomena, in sicer samostan Visoki Dečani, ter ustvarjajo razmere za prenos odgovornosti civilnim oblastem. Poveljnik 42. kontingenta SV v silah Kforja podpolkovnik Simon Lindič je razložil, da so razmere na Kosovu trenutno stabilne, vendar se lahko na podlagi ocene varnostnih razmer hitro spremenijo. Zato je pomembno, da se pripadniki SV usposablajo tudi v postopkih nadzora množic in nemirov. Samo tako lahko uspešno in varno opravijo svoje naloge ter zmanjšajo tveganje za nastanek telesnih poškodb, če bi množica proti njim uporabila silo ali ogenj.

NA KOSOVO ODHAJA 246 PRIPADNIKOV, IZMED TEH DESETINA ŽENSK

V sile Kforja na Kosovo v začetku decembra odhaja že 42. kontingent SV z 246 pripadniki iz različnih poveljstev in

Protestniki so na kordon metali različne predmete.

enot SV. Večino kontingenta predstavlja motorizirana četa, preostali pripadniki pa bodo delovali tudi v poveljstvu misije ter poveljstvih bojnih skupin Vzhod in Zahod, v skupinah za povezavo, v skupini vojaške policije ter v nacionalnem podpornem elementu. Podpolkovnik Lindič je poudaril, da večina pripadnikov že ima izkušnje z delom na misiji, nekaj izmed njih pa bo naloge v mednarodnem okolju opravljalo prvič. V slovenskem kontingentu je tudi približno deset odstotkov pripadnic SV. Podpolkovnik Lindič je še dodal, da so pripadniki kontingenta pred odhodom na misijo ustrezno motivirani, zato ne pričakuje večjih težav pri delu.

PRIPRAVE KONTINGENTA SO POTEKALE V VEČ FAZAH

Priprave 42. kontingenta SV za Kfor so izvedli v treh fazah. Najprej so oblikovali kontingent. Motorizirana četa je v drugi fazi izvedla individualno usposabljanje ter kolektivno usposabljanje na ravni oddelka, voda in čete. V okviru tega so potekale taktične vaje z bojnim streljanjem in priprave za izvedbo namenskih nalog, kot so postopki iz nadzora množic in nemirov, patroliranje, delo na kontrolnih točkah ter varovanje objektov posebnega pomena. Drugi pripadniki kontingenta so se prav tako usposabljali glede na posebne naloge na misiji. Ob koncu priprav pa bodo potekali še preverjanje kontingenta in priprave na odhod na območje delovanja, kar je predvideno za konec novembra. Pripadniki 42. kontingenta SV v Kforju bodo zaradi trenutnih razmer in ukrepov za zaježitev širjenja koronavirusa ter zaradi zagotavljanja stalne prisotnosti mednarodnih mirovnih sil na Kosovo napoteni neprekinjeno za pet mesecev. Podpolkovnik Lindič je razložil, da pripadniki z razumevanjem sprejemajo dejstvo, da svojih družinskih članov in prijateljev ne bodo videli skoraj pol leta. Kljub temu so na misiji poskrbeli, da bodo z najbližjimi redno v stiku s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi, po vrnitvi v Slovenijo pa bodo lahko izkoristili svoj dopust. Pred napotitvijo na misijo bodo vsi pripadniki v dvotedenski samoizolaciji in testirani na covid-19.

OBVLADALI MNOŽICO IN PREBILI CESTNO BARIKADO

V scenariju predstavitvene vaje je bilo predvideno, da so pripadniki slovenskega kontingenta v koloni z vozili Valuk pri prevozu človekoljubne pomoči v eni izmed odmaknjenih vasi naleteli na skupino upornikov, ki je na cesti postavila barikade. Na pomoč so zato poklicali motorizirano četo, ki naj bi jih odstranila. Ker s pogajanjem med vodjo uporniške skupine in poveljnikom enote niso dosegli soglasja, so za preboj skozi cestno oviro oblikovali kordon ter ga dodatno razširili z vojaško-policijskimi oklepnimi vozili, ki so namensko opremljena za opravljanje takih nalog. Četni podčastnik v motorizirani četi za Kfor štabni vodnik Srečko Skočir je pojasnil, da so pri postopkih nadzora množic in nemirov pomembni sorazmerna uporaba sile ter prav tako vozila, ki pripadnikom v kordonu povečujejo stopnjo zaščite. Z njihovo uporabo se tudi stopnjuje psihološki pritisk na

Pripadniki
kordona so se
morali zavarovati
pred molotovko. ✓

množico. Pri napredovanju proti barikadi so pripadniki naleteli na silovit odpor zamaskiranih upornikov, ki so nanje metali nevarne predmete in zažigalna sredstva v obliki molotovk, s čimer so poskušali kordon razbiti. Poveljnik se je zato odločil za uporabo solzivca, s čimer je upornike potisnil za barikado in jo nato uspešno prebil. Pred tem je moral z vozilom za izvelek odstraniti pokvarjeno vozilo v cestni barikadi. Zračni prostor nad prizoriščem vaje je preletela posadka helikopterja SV Bell-412, ki je izvidovala širše območje in bila na voljo poveljniku za morebitno medicinsko evakuacijo poškodovanih pripadnikov. Namestnik poveljnika motorizirane čete za Kfor poročnik Zoran Kovačič je povedal, da po izkušnjah zadnjih kontingentov SV na Kosovu teh postopkov v praksi najbrž ne bodo izvajali. Je pa pomembno, da so z njimi seznanjeni in jih nenehno obnavljajo, saj lahko samo tako dosežejo ustrezno pripravljenost za pravilno odzivanje na nevarnost ob poslabšanju varnostnih razmer.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 344
OKTOBER 2020

5886.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmeta:
podpolkovnik ERIC DAVID ANGELL,
1979, Kanada
podpolkovnik JOSEPH LAWRENCE
BOLAND, 1978, Kanada

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
stotnik NATHAN ALEXANDER ROMKEY,
1993, Kanada

Številka: 094-2/2020-27
Datum: 18. 6. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5887.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07,

4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
polkovnik ADAM STĘPIEŃ,
1967, Poljska

Številka: 094-2/2020-28
Datum: 18. 6. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5888.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
polkovnik JÓZSEF GULYÁS,
1961, Madžarska

Številka: 094-2/2020-29
Datum: 18. 6. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5889.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno

besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
nadporočnik LUIGI PRENCIPE, 1991,
Italija

Številka: 094-2/2020-31
Datum: 18. 6. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5890.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
major JONATHAN ZEBRE, 1981,
Združene države Amerike

Številka: 094-2/2020-32
Datum: 30. 6. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5891.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 5. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI ČINA VODNIKA

Sašo KOS, 1977

Številka: 811-7/2020-21
Datum: 7. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5892.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO
O POTRDTVI RAZREDA VIŠJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev XII. razreda:
Judita KLEMEN, 1984

II. potrditev IX. razreda:
Primož KUMIN, 1989

Številka: 811-7/2020-22
Datum: 7. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5893.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU
PODČASTNIKOV OB UPOKOJITVI
v čin štabnega vodnika:
Mišo RADON, 1964

Številka: 811-7/2020-23
Datum: 7. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5894.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU
PODČASTNIKOV OB
UPOKOJITVI

v čin višjega štabnega
vodnika:
Mojca LUKAN, 1964

Številka: 811-7/2020-24
Datum: 7. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5985.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU
PODČASTNIKOV OB
UPOKOJITVI

v čin višjega
praporščaka:
Tatjana TRINKO, 1958
Številka: 811-7/2020-25
Datum: 7. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5896.

Na podlagi 54. člena Zakona

o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE I. STOPNJE
prejme:
brigadni general ENRICO BARDUANI, 1969, Italija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE
prejmejo:
major MICHELE D’ANNUNZIO, 1973, Italija
podpolkovnik DOMENICO DI CARLUCCIO, 1973, Italija
major GENNARO DI DOMENICO, 1973, Italija
polkovnik SERGIO SANTANDREA, 1968, Italija

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE V. STOPNJE
prejme:
JOHN KULICK, 1957, Združene države Amerike

Številka: 094-2/2020-33
Datum: 12. 7. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5897.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA HRABROST
prejmeta:
Matjaž ČREŠNAR, 1983
Aleš HRAST, 1989

Številka: 094-2/2020-39
Datum: 1. 9. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5898.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE I. STOPNJE
prejme:
brigadni general ANDREA DI STASIO, 1967, Italija

Številka: 094-2/2020-40
Datum: 11. 9. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5899.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

BRONASTO MEDALJO SLOVENSKE
VOJSKE
prejme:
VOJAŠKI VIKARIAT, Ljubljana

Številka: 094-2/2020-42
Datum: 21. 9. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5900.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA
MEDNARODNO
SODELOVANJE
IV. STOPNJE
prejme:
praporščak ROBERT ZURAK, 1975, Hrvaška

Številka: 094-2/2020-43
Datum: 21. 9. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5901.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI
MIRU

prejme:
Drago MAGDIČ, 1962

Številka: 094-9/2020-1
Datum: 13. 1. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5902.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU
prejmejo:
Bojan GRUDEN, 1963
Simon JELEN, 1974
Silvo LOZINŠEK, 1973
Drago NAVRŠNIK, 1967
Milan REŽONJA, 1973
Tomaž VARGA, 1974
Peter VERDNIK, 1971
Damir VOGRINEC, 1974

Številka: 094-9/2020-3
Datum: 3. 2. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5903.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

I. ZLATO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Marjanca FRLIČ, 1963
Anton KLOPČIČ, 1962
Franc KORAČIN, 1966

II. SREBRNO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Saša BILANDŽIJA, 1973
Boštjan BOŽNIK, 1975
Gregor CIMPRIČ, 1974
Iztok ČEBOKLI, 1964
Manuela DJUKIČ, 1974
Amir EGRLIČ, 1968
Manuela FATUR, 1976
Marko GODNIČ, 1967
Iztok JANC, 1975
Luka KEČKEŠ, 1981
Dušan KUKOVEC, 1967
Jože PETEK, 1966
Robert PETROVIČ, 1969
France PLUT, 1963
Dejan ŠIMAT, 1971
Franci ŠPES, 1982
David ŠRETL, 1973
Jože VIDRIH, 1964
Rajko VREČAR, 1971

III. BRONASTO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Jernej ALIČ, 1982
Maja ANDREJEK, 1976
Aleksander ANDRIC, 1965
Andrej ARNUŠ, 1980
Iztok BASTIČ, 1966
Sandi BEGUŠ, 1969
Luka BJELADINOVIČ, 1983
Damjan BOLE, 1976
Samo BUKOVEC, 1972
Željko ČAKIČ, 1963
Dejan ČENGIČ, 1976
Matjaž ČREŠNAR, 1983
Tomaž DEBEVC, 1976
Klemen FERK, 1988
Damijan FIRM, 1964
Borut GAJŠT, 1981
Janez GAMS, 1981
Aleš GOLOB, 1970
Iztok ISKRA, 1976

Vanja IVANKOVIČ, 1980
Željko JANČAR, 1981
Matjaž KAVČIČ, 1969
Andrej KAVNIK, 1976
Dušan KLADNIK, 1977
Judita KLEMEN, 1984
Aleš KOCJANČIČ, 1966
Mateja KOKOL, 1976
Ksenja KONJEDIČ, 1969
Dejan KOREN, 1976
Roki KOROŠEC, 1979
Iztok KOSI, 1971
Matjaž KOŠELNIK, 1969
Damjan KOVAČIČ, 1984
Danijel KREJAN, 1974
Bojana KRIVEC BELE, 1977
Sebastjan KRIŽAJ, 1976
Anton KRKOVIČ, 1978
Zoran LESKOVEC, 1975
Danijel LIVIČ, 1971
Aleš LUPŠINA, 1975
Tamara MEDVED OBREZA, 1978
Srečko MEŠIČEK, 1967
David MUHIČ, 1982
Matjaž MURŠIČ KLENAR, 1992
Bojan PERŠIČ, 1974
Matej PETRIČ, 1976
Renato PETROVIČ, 1971
Mitja PINTARIČ, 1975
Boris PLOJ, 1965
Uršula PRISLAN UREK, 1972
David RAVŠELJ, 1966
Drago RUS, 1973
Damjan SLAPNIK, 1978
Marko SMODIŠ, 1982
Bojan SOČIČ, 1977
Gregor SUŠANJ, 1978
Tomaž ŠKVARČ, 1979
Robert ŠTIMAC, 1981
Polonca TRBOJEVIČ, 1984
Primož TROBEC, 1979
Nataša TROHA, 1975
Robert UDOVIČ, 1971
Franci VALENČAK, 1972
Matic VIDIC, 1987
Tomaž ZAVOLOVŠEK, 1981
Mitja ZIDARIČ, 1973
Lidija ZUPAN, 1962
Roman ŽOKALJ, 1967

IV. MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Alojz ANŽIN, 1964
Uroš ARTAČ, 1979
Klemen AVGUŠTIN, 1972

Andrej BAHUN, 1976
Klavdija BENET, 1972
Blaž BERGLEZ, 1987
Katja BEZJAK, 1986
Jaka BIZJAK, 1985
Nataša BRILI, 1979
Janez BUČEVEC, 1964
Stane CVELBAR, 1971
Mitja CVETKO, 1981
Matija ČERNE, 1988
Amel DJEDOVIČ, 1980
Iztok FIFOLT, 1970
Josip FINK, 1981
Maja FIŠNAR, 1977
Borut GABERŠČEK, 1971
Andrej GOLOB, 1989
Matic GOMBOC, 1987
Robert GORJUP, 1966
Tadej GRAČNAR, 1988
Silva GREGORINČIČ, 1963
Primož GUBANC, 1978
Luka HOČEVAR, 1988
Boštjan JANEŽ, 1970
Vladimir JARABEK, 1965
Marjan JERIČ, 1971
Miroslav JUG, 1971
Matjaž KARTUŠ, 1968
Jurij KER, 1978
Marko KORDEŽ, 1974
Nec KOS, 1990
Žan KRANJEC, 1992
Natalija KRISTOVIČ, 1971
Tadej LAH, 1981
Jure LEGAN, 1984
Silva LEVA, 1962
Tihomir LOVRIČ, 1990
Lidija LUNEŽNIK, 1983
Simon MARKELJ, 1970
Martin MARTINOVIČ, 1985
Rok MAVRIN, 1988
Edita MEŽNER, 1982
Franc MIKLIČ, 1973
Rok MIKUŠ, 1983
Tadej MOHORKO, 1982
Tomaž NAGLIČ, 1975
Luka NEMEC, 1990
Alojz NOVAK, 1971
Janez OBERSTAR, 1983
Cvetko OBLAK, 1964
Igor OBLAK, 1966
Andrej OVČAR, 1972
Enes PAŠALIČ, 1971
Sebastijan PEČNIK, 1982
Dejan PEER, 1971
Daniel PEJOVIČ, 1982
Albert PELAJ, 1988
Amadej PETELINŠEK, 1992

Sebastijan PETERŠIČ, 1984
Tanja PETROVČIČ, 1978
Blaž POLDAN, 1970
Jure POLJANŠEK, 1983
Denis POPUŠEK, 1988
Kristijan POŠTRAK, 1977
Roman POVH, 1972
Urška PRELOG, 1978
Slavko PRISTAJKO, 1961
Tomaž PROSEN, 1973
Jože PUGELJ, 1986
Aleš PUŠAVEC, 1968
Sašo RADIČ, 1982
Danijel RAJIČ, 1969
Žiga RAZBORŠEK, 1989
Špela RUS, 1981
Tomaž SAJKO, 1971
Jernej SIMONIČ, 1986
Jana SLUGA, 1979
Damjan SUŠEC, 1978
Roman ŠEME, 1965
Uroš ŠPEHAR, 1978
Andrej ŠUŠTERIČ, 1973
Suzana TKAVC, 1965
Blaž TOMŠIČ, 1968
Anton TOPOLOVEC, 1978
Jože TRŠELIČ, 1981
Primož TURK, 1982
Barbara UNK, 1965
Zvonko VIDOVIČ, 1973
Vojko VOLK, 1978
Pavel VUK, 1969
Marjan ZAPLATAR, 1969
Jasenko ZUKIČ, 1977
Roman ŽEŽELJ, 1964

V. SREBRNO PLAKETO
SLOVENSKE VOJSKE

prejme:
STRELSKO DRUŠTVO MAROK

VI. BRONASTO PLAKETO
SLOVENSKE VOJSKE

prejme:
OŠ IVANA ROBA – PODRUŽNIČNA OŠ
VOGRSKO

VII. ZLATO MEDALJO VOJAKU SV
ZA DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Aleš ALEŠ, 1981
Miran BABIČ, 1975
Klemen JUVAN, 1980
Mitja MESEC, 1981
Rajko SKERLOVNIK, 1976
Matija TURK, 1983
Boštjan VEREŠ, 1978

VIII. SREBRNO
MEDALJO VOJAKU SV ZA
DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Dejan AUPIČ, 1977
Zlatko BRATEC, 1976
Silvo GRIČNIK, 1977
Dušan HRNČIČ, 1977
Štefan KISILAK, 1978
Blaž LIPUŠ, 1987
Ermin MUSTAFIČ, 1978
Jasmin PAUČINAC, 1981
Rok POŠTRAK, 1989
Eva SLIVKA, 1981
Mojca SMOLIČ, 1979
Davorin ŠTER, 1984
David VIVOD, 1976
Karel ŽALIG, 1987

IX. BRONASTO
MEDALJO VOJAKU SV ZA
DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Uroš BAJT, 1982
Boštjan BOGME, 1978
Robert BUTALA, 1985
Luka ČALIČ, 1991
Peter DRAKSLER, 1993
Uroš DRUZOVIČ, 1987
Erik ELEZOVIČ, 1977
Alen JULARDŽIJA, 1990
Blaž KOLENKO, 1993
Nina KOSTANJEVEC, 1981
Mirko KUČINIČ, 1990
Tadej KUKOVEC, 1988
Goce NAJDENOV, 1987
Vladislav OBRADOVIČ, 1990
Jernej PELCL, 1991
Žan PLAVČAK, 1996
Uroš PRIMON, 1975
Blaž REŽEK, 1990
Jan SIHERLE, 1995
Simona SOBIECH, 1975
Tibor TENKO, 1989
Sergej VOZEL, 1984
**X. MEDALJO VOJAKU SV
ZA DOSEŽENE USPEHE**
prejmejo:
Nataša BENDE, 1994
Jože ČOP, 1963
Zlatko DROBNE, 1983
David DROBNIČ, 1975
Blaž GRADIŠAR, 1992
Alen HORVAT, 1990
Leon HOZJAN, 1984
Jure JEŠOVNIK, 1981
Valentina KLANČNIK, 1980

Sašo KOGOVŠEK, 1989
Simon MAROLT, 1980
Alen MAROŠLIČ, 1988
Srečko MAROVŠEK, 1976
Danijel OGOREVC, 1979
Dejan OVEN, 1980
Miran PAVLINJEK, 1983
Tomaž POLANEC, 1979
Gregor POLETTI, 1991
Matic REPINA, 1984
Maja TOPLIŠEK, 1978
Beno TRČEK, 1978
Primož VOGRINC, 1993
Uroš ZAKELŠEK, 1988
Mihael ŽNIDARIČ, 1978

XI. ZLATO PRIZNANJE ZA DELO
NA ŠPORTNEM PODROČJU

prejme:
Klemen BAUER, 1986

XII. BRONASTO PRIZNANJE ZA
DELO NA ŠPORTNEM PODROČJU

prejmejo:
Teja BELAK, 1994
Rajko KRAČUN, 1978
Peter SAJEVEC, 1977

XIII. PRIZNANJE ZA DELO NA
ŠPORTNEM PODROČJU

prejme:
Marjan PODRŽAJ, 1959

Številka: 094-3/2020-10
Datum: 16. 4. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5904.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Dimitrij FABČIĆ, 1964
Mario FILIPOVIĆ, 1973
Ervin HATUNIĆ, 1971
Marko KOVAČIČ, 1971
Suzana OZIMEK, 1970
Marko PAVLIČ, 1972
Boštjan PIKON, 1963
Andrej SVETANIČ, 1968
Miro ŠTULAR, 1964
Robert TUNJA, 1961
Suzana VEŠNER, 1969

Številka: 094-9/2020-4
Datum: 6. 5. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5905.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Uroš BAJT, 1982
Uroš JURJEC, 1982
Primož JURKOVIČ, 1971
Jernej KOSMAČ, 1969
Goran KOZOLE, 1974
Miha MOČNIK, 1988
Miha TRAMPUŽ, 1981

Številka: 094-9/2020-5
Datum: 27. 5. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5906.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi

(Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Nina BEČAN, 1991
Jernej BITTNER, 1980
Jože BLAŽIČ, 1979
Jani BOBNAR, 1995
Dominik BRECL, 1974
Matej BRUS, 1992
Vasja BUČAR, 1982
Adrijana BÜDEFELD, 1983
Simon BUKOVEC, 1991
Luka BULOVEC, 1977
Dejan CIMERMAN, 1981
Robi CIMPRIČ, 1975
Lucijan CVERLIN, 1988
Anže ČESEN, 1986
Aleš DOLINAR, 1978
Jure HIMELRAJH, 1981
Anže INTIHAR, 1987
Matej JANEŽIČ, 1982
Luka KEČKEŠ, 1981
Matic KOŠIR, 1991
Marko KOTAR, 1975
Primož KRAJCAR, 1982
Janij LOGAR, 1996
Jan MAROLT, 1994
Martin MOHORIČ, 1988
Nejc PADOVAN, 1991
Kristjan PAVLIČ, 1989
Rok PINTAR, 1980
Boštjan PIRMAN, 1977
Anton PUNTAR, 1990
Slobodan RADOSAVLJEVIČ, 1982
Saška ROGAN, 1990
Gorazd ROPIČ, 1978
Boštjan SIRC, 1981
Boris SKUBIC, 1990
Uroš STERLE, 1984

Klemen ŠAVLI, 1990
Danijel ŠEGINA, 1986
Davorin ŠEŠIČ, 1987
Damjan TOMŠIČ, 1976
Borut URŠIČ, 1986
Tine VIDMAR, 1992
Matej VINKOVIČ, 1991
Blaž ZALAR, 1988

Številka: 094-9/2020-6
Datum: 4. 6. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5907.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Primož ADAMLJE, 1979
Peter ANTOLIN, 1983
Stanko ANŽELAK, 1980
Mateja ARKO, 1972
Blaž AUBERŠEK, 1991
Uroš AVBELJ, 1979
Drago BABIČ, 1967
Miran BABIČ, 1975
Primož BANTAN, 1980
Miro BARAČ, 1973
Jaka BAUMAN PLIBERŠEK, 1995
Dušan BELOVIČ, 1970
Darko BER, 1963
Kristijan BERTALAN, 1987
Martin BEVC, 1974
Tea BIZJAK, 1987
Janez BOBNAR, 1997
Anže BOŽIČ BELINA, 1989
Igor BRAJLIH, 1977
Luka BRLEK, 1993
Damijan BRNELIČ, 1968
Sašo BURGIČ, 1983

Jure CASERMAN, 1981
Aleksander CILENŠEK, 1991
Nina CIZELJ, 1976
Damjan ČARMAN, 1980
Darjan ČEH, 1988
Stanko ČEŠNOVAR, 1972
Ivan ČIZMAZIJA, 1982
Andreja ČREŠNIK, 1976
Anita ČUČEK, 1992
Peter ČUDEN, 1970
Tomi DEŽELAK, 1979
Boris DEŽMAN, 1975
Jasmin DIZDAREVIČ, 1992
Boštjan DOLŠAK, 1976
Peter DRAKSLEK, 1993
Dejan DRLJAČA, 1985
Mateja DUCMAN, 1994
Miloš DUMIČ, 1970
Andrej ERKER, 1989
Milan FEMIČ, 1978
Lea FERJAN, 1978
Bojan FERŠ, 1981
Peter FIŠER, 1990
Marko FLORJANČIČ, 1989
Sebastijan FLORJANČIČ, 1988
Žiga GABROVEC, 1987
Stanislav GALOVEC, 1979
Dejan GERDENC, 1987
Dejan GLAVAČ, 1974
Igor GLAŽAR, 1968
Rene GLUŠIČ, 1987
Denis GMAJNIČ, 1982
Simon GODINA, 1972
Matej GOJČIČ, 1981
Dušan GOMBAČ, 1970
Roman GORENJAK, 1974
Sebastijan GOSPETI, 1990
Goran GOTLIN, 1997
Simon GRABNER, 1981
David GRAJŽL, 1990
Daniel GREGOR, 1978
Silvo GRIČNIK, 1977
Nejc HALADEJA, 1986
Gregor HECL, 1985
Danijel HERCEG, 1970
Bojan HOČEVAR, 1968
Marjan HORVAT, 1973
Mišel HORVAT, 1978
Darko HUDJEK, 1965
Iztok HUNJADI, 1970
Adnan HUSANOVIČ, 1980
Damijan HUŠKO, 1971
Klemen JAGODIČ, 1988
Samo JAKOB, 1985
Damjan JARC, 1989
Gregor JELEN, 1985
Gregor JEROVŠEK, 1986

Jaka JESIH, 1998
Mihael JOŠT, 1994
Matija JOVANOVIČ, 1995
Gorazd JURKOVIČ, 1960
Denis KALABIČ, 1991
Tom Nino KASTELIC, 1974
Damjan KAUČIČ, 1981
Janko KENDA, 1988
Matjaž KISILAK, 1993
Robert KMETIČ, 1973
Blaž KNEZ, 1994
Rok KOCUVAN, 1992
Aljoša KODRIČ, 1979
Robert KOLEŽNIK, 1978
Dominik KOREN, 1978
Dominik KOREN, 1978
Zlatko KOROŠEC, 1970
Klemen KOS, 1989
Boštjan KOSTELEK, 1978
Zlatko KOVAČ, 1966
Jože KOZAR, 1975
Nejc KOZEL, 1991
Kristjan KOZOLE, 1983
Zlatko KOZOLE, 1980
Jernej KRAJNC, 1975
Damijan KRAKER, 1975
Sebastijan KRALJ, 1993
Marko KRAMAR, 1990
Klavdija KRIŽOVNIK, 1987
Andrej KUMAR, 1987
Tadej LAH, 1981
Jure LAMPE, 1978
Nejc LESIČNIK, 1993
Simon LEVA, 1983
Slavko LIKEB, 1967
Nina LINDIČ, 1981
Matic LOKOVŠEK, 1993
Blaž LONČARIČ, 1983
Uroš LUBEJ, 1984
Enes MAHMUTOVIČ, 1969
Rok MALTARSKI, 1985
Gregor MARIČ, 1983
Alojz MARKOJA, 1976
Uroš MASTNAK, 1992
Renato MATAIČ, 1986
Matej MAVROVIČ, 1979
Marko MAVSER, 1984
Matjaž MERKUŠ, 1968
Maja MESARIČ, 1986
David MILUTINOVIČ, 1996
Franc MLAKAR, 1984
Primož MLINAR, 1978
Mitja MOČNIK, 1970
Željko MUHIČ, 1966
Črtomir MUNDA, 1975
Tomislav MURŠEC, 1970
Maja NEUDAUER, 1979

Matevž NOVAK, 1977
Sandi OMERZU, 1992
Aleš OPREŠNIK, 1978
Albin PAJENK, 1978
Franci PAPEŽ, 1969
Uroš PATERNUS, 1973
Zdravko PAVLENČ, 1969
Samo PEČAN, 1968
Smiljan PERNEK, 1978
Rado PERŠAK, 1972
Amadej PETELINŠEK, 1992
Marko PIRC, 1972
Daniel PIŽIR, 1987
Peter PLEJIČ, 1990
Darko POČIVALŠEK, 1978
Janez PODGORNIK, 1968
Peter PODVORNIK, 1976
Robert POGOREVČNIK, 1981
Luka POKLEČKI, 1992
Aleksandra POLAJŽER, 1995
Kristjan POLANEC, 1988
Klemen POLŠAK, 1990
Aljaž POLUTNIK, 1990
Tilen POLUTNIK, 1993
Eldin PONJEVIČ, 1989
Mitja POTOČNIK, 1980
Viktor POTOČNIK, 1976
Aljoša POVŠE, 1981
Marija POŽENEL KAVS, 1977
Aldijan PRATLJAČIČ, 1986
Mark PRAZNIK, 1996
Smiljan PREVOLŠEK, 1984
Dušan PŠENIČNIK, 1975
Miha PUHNER, 1977
David RAZBORŠEK, 1983
Marjan RAZLAG, 1978
Marijo REGEIS, 1971
Aleš REPINA, 1980
David RIHTARIČ, 1979
Aleš RITLOP, 1991
Nejc ROBER, 1995
Gregor ROJKO, 1977
Staš ROMIH, 1997
Žan ROMIH, 1992
Marjan RUČMAN, 1984
Saša SAVKOVIČ, 1976
Franc SEVER, 1975
Roki SKLEDAR, 1982
Borut SKUK, 1968
Simon SLAČEK, 1988
Mitja SLADNJAK, 1982
Denis SOBIECH, 1979
Simon SPETIČ, 1979
Aleksander STANKOVIČ, 1983
Tomaž STOPAR, 1972
Aleksander STRAH, 1978
Dejan ŠAUPERL, 1986

Jaka ŠERBEC, 1980
 Danilo ŠIŠKO, 1988
 Mišel ŠKVORC, 1987
 Urška ŠKVORC, 1986
 Tilen ŠMID, 1996
 Janez ŠOBER, 1979
 Sandi ŠOLMAN, 1990
 Vanja ŠORI, 1986
 Kristjan ŠTANCER, 1980
 Aleš ŠTARKL, 1972
 Martin ŠTEFANIČ, 1971
 Jasmina ŠTINGL, 1986
 Alma ŠTRANCAR, 1965
 Rok ŠTUHEC, 1992
 Vitaz ŠUBERGER, 1967
 Daniel ŠULER, 1971
 Matej TEREK, 1990
 Taras TERJASEK, 1992
 Urška TIČ, 1990
 Dejan TOMOVSKI, 1991
 Robert TROBIŠ, 1976
 Dušan UTROŠA, 1975
 Jernej VALHER, 1986
 Aleš VEDEČNIK, 1985
 Vesna VENCELBERGER, 1970
 Peter VERDEL, 1981
 Robert VESENJAK, 1969
 Marko VIDEČ, 1981
 Damir VIDEČNIK, 1991
 Aleksander VIDERGAR, 1975
 Daniel VINDER, 1990
 Andrej VINDIŠ, 1979
 David VIRTNIK, 1991
 Sebastjan VOJSK, 1975
 Jan VRBNIK, 1991
 Matija VRBNJAK, 1964
 Mihael VUKAN, 1978
 Franc ZAGRADIŠNIK, 1971
 Damir ZALOKAR, 1978
 Anže ZAPUŠEK, 1998
 Samanta ZBILJSKI, 1995
 Luka ZDOLŠEK, 1992
 Peter ZEME, 1984
 Ivan ZEMLJARIČ, 1967
 Anja ZERNKO, 1990
 Štefan ZUPANC, 1989
 Denis ZUPANČIČ, 1988
 Damijan ŽAGAR, 1970
 Jaša ŽIBERNA, 1981
 Kladija ŽLAUS, 1975

Številka: 094-9/2020-7
Datum: 15. 6. 2020

Brigadir
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5908.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠPČ (št. 094-5/2013-188, z dne 20. 11. 2013, z dopolnilom) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ ŠOLE ZA PODČASTNIKE SV

I. ZLATO PLAKETO ŠPČ
 prejme:
 Tadej ŠČANČAR, 1990

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ
 prejme:
 Branimir BOGOJEVIČ, 1989

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
 prejme:
 Dejan SIMONIČ, 1989

Številka: 094-3/2020-20
Datum: 20. 5. 2020

Podpolkovnik
Robert SIMONIČ
POVELJNIK ŠPČ

5909.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 107. LEBA (št. 094-5/2013-165, z dne 7. 11. 2013) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ 107. LETALSKE BAZE SV

I. SREBRNO MEDALJO 107. LEBA
 prejme:
 Andraž DOBOVŠEK, 1981

II. BRONASTO MEDALJO 107. LEBA
 prejmejo:
 Milenko KOPINČ, 1972
 Vlado PŠENIČNIK, 1965
 Mojca VODOPIVEC, 1967

III. POHVALO POVELJNIKA 107. LEBA
 prejmejo:
 Igor BALON, 1975
 Robert DORNIK, 1972
 Boštjan KROŠELJ, 1978
 Robert PAVLOVIČ, 1973
 Tomaž POTISEK, 1981

Številka: 094-3/2020-21
Datum: 21. 5. 2020

Podpolkovnik
Janez KRAŠEVEC
POVELJNIK LETALSKE BAZE

IZBOR ODPIRA VRATA V ELITNO ENOTO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO ESD

Kandidati so na izboru za Enoto za specialno delovanje do 8. oktobra opravili že deset dni fizičnih in psihičnih preizkusov, ki jih zmorejo opraviti samo najbolj motivirani in odločni. Predzadnji dan, ko so bile noge že težke, žulji boleči, utrujenost zaradi pomanjkanja počitka pa je prežemala telo in duha, so prestali še enega največjih izzivov, in sicer premagovanje vodnih ovir v mrzlem jezeru. Volje in motivacije tik pred koncem ni manjkalo in udeleženci selekcije so se pogumno odpravili na eno izmed zadnjih preizkušenj, ki jim bo odprla vrata v elitno enoto Slovenske vojske.

»V izbirnem postopku iščemo srce in motiviranost,« je na kratko pojasnil major v Enoti za specialno delovanje in vodja letošnjega izbora, ki je potekal v okolici Kočevske Reke od 28. septembra do 9. oktobra. Enota za specialno delovanje Slovenske vojske zaposluje pripadnike, usposobljene za delovanje, vodenje in poveljevanje v najtežjih razmerah. Odlikujejo jih profesionalnost, vojaška strokovnost, izurjenost, energičnost, učinkovitost in iskrena lojalnost svoji enoti, Slovenski vojski in domovini. Zaradi visokih standardov v enoti morajo kandidati že v izbirnem postopku pokazati veliko psihofizične pripravljenosti, motiviranosti in sposobnosti dela v stresnih razmerah. Izbirni postopek se izvaja praviloma enkrat na leto, nanj pa se lahko prijavijo vsi pripadniki Slovenske vojske. »Izbir poteka 12 delovnih dni, 24 ur na dan, s krajšimi obdobji za počitek. Obsega preverjanje telesnih sposobnosti, taktiko premikanja vojaka po bojišču, izvedbo klasičnih in orientacijskih pohodov,

oborožitev s streljanjem ter premagovanje pehotnih in vodnih ovir. Med izborom so kandidati izpostavljeni fizičnim in psihičnim naporom, inštruktorji pa poskrbijo za simulacijo težkih bojnih in stresnih razmer,« je preizkušnje opisal vodja selekcije.

IŠČEJO PRIPRAVLJENE IN MOTIVIRANE

Letos se je na izbirni postopek za Enoto za specialno delovanje prijavilo 22 kandidatov, izmed katerih jih je prišlo prvi dan na Škrlj 20. Po desetih dneh in nekaj prostovoljnih odstopih jih je do predzadnjega dne ostalo še 11 najvztrajnejših. Med premagovanjem vodnih ovir na jezeru je na trobento za odstop zatrobil še en kandidat, tako da je tokratni izbor za Enoto za specialno delovanje uspešno končalo deset kandidatov iz različnih enot Slovenske vojske. »Iščemo pripravljene, motivirane, iznajdljive in samozavestne kandidate. Trudimo se, da že pred izborom opravimo razgovore s kandidati, prav tako objavimo knjižico fizičnih priprav. Kdor si želi postati del ESD, ima to možnost,« je razložil major. Dodal je, da je poleg dobre fizične priprave zelo pomembno obvladovanje stresa. »Delo pripadnikov Enote za specialno delovanje poteka v nevarnih, zahtevnih in napornih okoliščinah, pri čemer se ne smejo dogajati napake. Večina odstopov je prostovoljnih, nekatere kandidate pa zaradi nedoseganja standardov sami odslovimo,« je še povedal major. Za kandidate skrbi med 12 in 14 inštruktorjev Enote za specialno delovanje, izbor spremljajo tudi pripadniki Vojaške zdravstvene enote. Letos je selekcija potekala ob zaostrenih epidemioloških razmerah. »Zahvaljujem se Vojaški zdravstveni enoti, da je pomagala pri skrbi za upoštevanje vseh preventivnih ukrepov. Kandidati in drugi udeleženci izbora smo bili pred začetkom testirani in smo se ves čas trudili, da bi imeli čim manj zunanjih stikov,« je major pojasnil posebnosti letošnjega izbora. Pomembno vlogo na selekciji imajo tudi psihologi Slovenske vojske. Ti kandidate testirajo že pred izborom pa tudi

Kandidati so med izborom izpostavljeni obremenitvam.

večkrat med preizkusi in vseskozi spremljajo njihovo psihološko stanje. Inštruktorji vodijo o vsakem kandidatu evidenco in jih ocenjujejo, kar na koncu, skupaj z uspešno opravljenimi nalogami, šteje za končen pozitiven izid.

MRZLA VODA, VISEČA LESTEV

Kandidati, označeni s številkami, so bili ob obisku ekipe Revije Slovenska vojska tik pred eno izmed najtežjih preizkušenj. Skočiti so morali v hladno vodo, ki ima samo približno deset stopinj, plavati do viseče lestve, po kateri so morali prilesti do jeklenice, razpete nad jezerom, se z vsemi štirimi povleči do označenega mesta in narediti vzgib. Ob neuspelem

Preverjanje sposobnosti premagovanja vodnih ovir z bojnim plavanjem

poskusu je bilo treba ponovno splezati po lestvi, kar je pomenilo še več minut v ledeni vodi s premočeno opremo. Sledilo je vračanje na kopno in čakanje na suha oblačila med izvajanjem različnih ukazov inštruktorjev. »Vse je glavi,« so se strinjali kandidati po koncu preizkušnje, ki so jo opisali kot eno izmed najtežjih. Zaradi mrzle vode so imeli namreč povsem odrevenele okončine, prste, nekoliko pa tudi svoje misli. Kandidat A, ki je v Slovenski vojski zaposlen dve leti, je povedal, da je največji izziv ta, da se po dobrem tednu dni naporov utrujenost že zelo pozna. »Občutek, da sem skoraj pri koncu, je zares dober, vendar čaka me še 24 ur, zato se ne smem prehitro veseliti. Že-

lim postati del ESD, saj je to enota, ki je poznana po motiviranosti kolektiva in odlični usposobljenosti. Zavedam se, da je delo v enoti stresno, vendar preprosto moram poskusiti in ugotoviti, ali je to primerno zame. Če glava ne zmore, tudi telo ne bo.« Kandidat B se je odločil, da se izbora udeleži, ker si je po sedmih letih zaposlitve v Slovenski vojski zaželel novih izzivov. O premagovanju vodnih ovir je povedal, da se je v vodi najpomembneje nenehno premikati, umirjeno dihati in ostati miren. Priznal je, da mu bo uspešno opravljen izbor pomenil veliko osebno zadovoljstvo. »Motivacija je najpomembnejša,« je strnil svoj moto. Pojasnil je, da uživa v vsakem novem izzivu, pa čeprav je bilo teh deset dni

Premagovanje strahu pred zaprtim prostorom in temo ☒

Preizkus telesnih sposobnosti s premagovanjem pehotnih ovir ☒

“Isčemo pripravljene, motivirane, iznajdljive in samozavestne kandidate.”

napornih, z malo spanca in težkimi preizkusi. Tudi tretji kandidat je potrdil, da je pomembna fizična priprava, najpomembneje pa je zdržati psihološke napore. »Treba je imeti močno voljo in se čim bolj potruditi. To službo imam rad in prav s to mislijo sem se prijavil na selekcijo.«

Vodja izbora je povedal, da se z izbirnim postopkom samo odprejo vrata v enoto. Opraviti je treba še osnovno vojaško usposabljanje. To se bo za kandidate, ki bodo uspešni, začelo novembra in bo trajalo šest mesecev. »Način dela je podoben kot na izboru, samo da traja dlje. Treba se je veliko odrekati, imeti samodisciplino in si resno želeli postati del elitne enote Slovenske vojske.«

DO SIVE BARETKE S POHODOM V VISOKOGORJE

BESEDILO IN FOTO štabni vodnik
Tadej Žun, 132. GORP

Kljub razmeram v povezavi s covidom-19 smo z upoštevanjem varnostnih ukrepov v 132. gorskem polku SV izvedli zaključno usposabljanje za pridobitev sive baretke, ki je zaščitni znak enote vojaških gornikov SV. Sedem visoko motiviranih pripadnikov SV se je 14. in 15. septembra odpravilo na dvodnevni pohod v visokogorje, natančneje v osrčje Julijskih Alp.

S skrbno načrtovano traso pohoda, opremljeni z nahrbtnikom z gorniško opremo, kot so alpinistična čelada, plezalni pas, samovarovalni komplet, skalni klini, alpinistična kladiva in drugo, ter ob lepem vremenu smo odšli na pot iz Kranjske Gore ob potoku Velika Pišnica proti koči v Krnici, ki leži med vrhovi Škrlatice, Razorja in Prisojnika. Dobro ogreti in nasmejani smo vzdrževali medsebojno varnostno razdaljo, pa ne samo zaradi covida-19, temveč tudi zaradi

varnega koraka, in nadaljevali pot do vznožja Kriške stene, ki zapira Krnico. Okrepčilo in opazovanje narave ter igra malih kozorogov sta balzam za vsakega gornika. Pot čez Kriško steno je zahtevna označena pot, deloma zavarovana z jeklenico, zato smo morali biti gorniki ob tem zbrani in usposobljeni. Varnost v gorah je zelo pomembna, zato smo si nadelali alpinistično čelado, plezalni pas in samovarovalni komplet. S seboj smo imeli tudi skalne kline, kladiva, dodatne vponke, najlonske trakove, varovalne ploščice in vrvi za izdelavo vrvne ograje in gibanje ob njej, saj ničesar ne prepuščamo naključju. Opremljeni z gorniško opremo in vrvjo smo v gosjem redu vstopili v 300 metrov visoko steno. Dober prijem in varen korak pri tem nista delala težav. Pot smo nadaljevali na 2410 metrov visok Križ. Tu smo izvedli topografsko orientacijo in poznavanje bližnjih ter daljnih vrhov in gorskih skupin, tako naših kot tujih gora. Sledil je slikovit sestop čez Bovška vratca pod Kriškim robom mimo zgornjega in srednjega Kriškega jezera in nasada planik do Pogačnikovega doma na Kriških podih, ki leži 2050 metrov nad morjem. Dneva še ni bilo konec, zato smo se po okrepčilu željni novega znanja odpravili na dve uri hoda oddaljen 2419 metrov visok Pihavec, ki kraljuje nad prelazom Luknja in dolino Zadnjice. Pot je bila tehnično zahtevna zaradi hoje po škrapljah in melišču. Pogled na ožarjeni Triglav, hiter sestop po melišču in ujet trenutek sončnega zahoda so končali naš prvi delovni dan. Prespali smo v Pogačnikovem domu. Najpogumnejši so drugi dan začeli s pogledom na sončni vzhod na 2601 metrov visokem Razorju. Po preverjanju osebne in gorniške opreme ter zajtrku smo se odpravili čez Dovška vratca na 2391 metrov visok Bovški Gamsovec in sestopili na prelaz Luknja pod Plemenicami. Pot nas je vodila pod Severno triglavsko steno, ki jo uvrščajo med najmogočnejše v Alpah, mimo izvira Bistrice do Aljaževega doma v dolini Vrata, kjer smo uspešno končali usposabljanje za pridobitev sive baretke.

DAN SLOVENSКИH VOJAŠKIH GORNİKOV

BESEDILO IN FOTO Petra Miklaužič

Vtorek, 22. septembra, so pripadniki in pripadniki 132. gorskega polka praznovali dan enote, ki ga zaznamujejo vsako leto 21. septembra. V Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli so se zbrali na postroju. Poveljnik 132. gorskega polka podpolkovnik Simon Lindič je pohvalil njihova trud in prizadevnost ter izpostavil najboljše uspehe, s katerimi so pokazali vrhunsko pripravljenost in dvignili ugled Slovenske vojske doma ter v tujini. Zbrane je nagovoril tudi poveljnik 1. brigade polkovnik Boštjan Močnik. Na slovesnosti so podelili pohvale in medalje, štiri pripadniki pa so dobili sive baretke, ki so simbol Gorske enote Slovenske vojske.

Pripadniki 132. gorskega polka so s slovesnostjo zaznamovali 28-letnico Gorske enote Slovenske vojske. Ob tem prazniku je poveljnik gorskega polka čestital vsem, ki so prispevali k delovanju enote. Poveljnik je izpostavil najodmevnejše dosežke leta 2019. V operativnem delovanju so dosegli končne operativne zmogljivosti gorskega voda in ga napotili na misijo. Bili so tudi nosilci usposabljanja in uvajanja oborožitvenega sistema Carl Gustaf v operativno uporabo. Pri usposabljanjih sta bila najvidnejša dva dogodka. Prvi je bil usposabljanje enote za helikoptersko reševanje s pripadniki oboroženih sil Črne gore, drugi pa skupno usposabljanje inštruktorjev gorskega bojevanja s pripadniki specialnih sil Slovenske vojske, ZDA in Črne gore. V okviru mednarodnega vojaškega sodelovanja je gorski polk ponovno izvedel tradicionalno mednarodno

vojaško vajo Zvezda Triglava. Potekala je na posebej visoki ravni in je ob veliko pohvalah odmevala tudi v medijskem prostoru. Na področju civilno-vojaškega sodelovanja je polk podpiral nacionalni projekt pri izvedbi tekmovanja v svetovnega pokala v biatlonu na Pokljuki in organizacijo ter izvedbo tekmovanja v patrolnem teku. Na tekmovanju so gorniki osvojili tudi nekaj zmag in medalj ter dokazali svojo odlično pripravljenost. Na športnem področju je bilo še posebej težko izbrati najboljše. Na vojaških zimskih igrah v Avstriji je ekipa 132. gorskega polka zmagala v skupni razvrstitvi in tudi posamično. V svojih vrstah imajo tudi prvake Slovenske vojske v košarki in najboljšo športnico Slovenske vojske. Že sedmo leto zapored so osvojili naziv najboljše enote Slovenske vojske v športu. Ob koncu nagovora je podpolkovnik Lindič izpostavil, da v 132. gorskem polku delujeta najboljši podčastnik Slovenske vojske in najboljši vojak 1. brigade. Vsi ti dosežki ga kot poveljnika navdajajo s ponosom: »Še bolj kot to me navdušuje dejstvo, da smo močen kolektiv, v katerem prispevamo k skupnemu cilju, razvijamo kolektivnega duha in razumemo, da je za vsemi uspehi ekipa, in ne le posameznik.«

Razglasili so tudi najboljša vojaka in podčastnika enote. Za najboljšega vojaka za leto 2019 je bil izbran poddesetnik Mario Crnovič. Je visoko motiviran pripadnik Slovenske vojske, ki je sposoben prevzemati pobude in iskati nove rešitve. Sodeloval je na tekmovanju oddelkov, na katerem se je izkazal kot gonilna sila in s svojim znanjem ter pripravljenostjo pripomogel k zmagi oddelka. Za najboljšega podčastnika enote za leto 2019 so razglasili višjega vodnika Sama Briclja, ki svojo dolžnost poveljnika oddelka zavzeto opravlja. S svojim odnosom do dela je velik promotor vojaškega poklica. Naziv si je prislužil tudi z uspešnim sodelovanjem na mednarodni vojaški vaji Zvezda Triglava. Podelili pa so tudi sive baretke, ki so jih prejeli major Primož Savinšek, stotnik Janez Cuznar, poročnik Lenart Podbrežnik in praporščak Aleksander Zupan.

POTAPLJAČI SPOZNAVALI NOVO OPREMO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Gregor Konda/430. MOD in
Robert Cotič

Ročni potapljaški sonar SonaDive je nova pridobitev Odreda za specialno podvodno delovanje (OSPD) 430. mornariškega diviziona Slovenske vojske. Pripadniki OSPD bodo z novo opremo nadomestili zastarele sonarje in hitreje, varneje ter učinkoviteje uresničevali svoje poslanstvo. Usposabljanje za programiranje, uporabo in vzdrževanje novih sonarjev je v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu potekalo med 5. in 9. oktobrom.

Odred za specialno podvodno delovanje je enota, ki je namenjena odkrivanju, identifikaciji, nevtralizaciji, odstranjevanju in uničevanju eksplozivnih naprav v morju ter celinskih vodah. Sonarji so nepogrešljivi del opreme potapljačev, z dosedanjimi pa so si pripadniki OSPD pri iskanju potopljenih min pomagali le z zvokom v slušalkah, kar je postalo po nekaj urah plavanja moteče. »Do zdaj smo imeli ročni sonar, ki je deloval samo po sistemu akustike, na pasiven ali aktiven način. Med plavanjem je bilo treba nositi slušalke in poslušati, vendar je to zastarela tehnologija. Novi sonar prikazuje podatke na zaslonu visoke ločljivosti, omogoča navigacijo, že pred potopom lahko nanj sprogramiramo nalogo, z njim lahko tudi snemamo,« je glavne prednosti nove opreme naštel poveljnik Odreda za speci-

SonaDive je računalnik v malem, ki lahko deluje do globine 60 metrov.

alno podvodno delovanje poročnik bojne ladje Miroslav Friderik Jug.

RAČUNALNIK V MALEM

SonaDive ima plovno vodotesno ohišje, znotraj katerega so nameščeni optični, akustični, tlačni in navigacijski senzorji ter gradiometer oziroma merilnik magnetizma. Senzorji omogočajo dobro navigacijo pod vodo. Sonar lahko deluje do globine 60 metrov. Vgrajen ima tudi GPS, ki se uporablja za določitev položaja sonarja na gladini. Prav tako omogoča, da se naloge, podatki o poti, referenčne točke in poročila o potopih iz sonarja po kablu ali z izmenljivimi mediji (ključkom USB) prenesejo na druge naprave. »To je računalnik v malem. Potapljač se s sonarjem potopi in lahko odkriva morske mine, potopljene ladje, avtomobile, letala. S sonarjem lahko pridobimo podatke o lokaciji, nanj si lahko neko nalogo tudi vnaprej naložimo in nas naprava usmerja, omogoča pa tudi hitro analizo našega dela. Z akustičnimi sondami poteka komunikacija med vodjo potopa in sonarjem, s pošiljanjem tekstovnih sporočil pa tudi med sonarji. Tehta 20 kilogramov, vendar je to v vodi zanemarljivo,« je pojasnil poročnik bojne ladje Miroslav Friderik Jug. Dodal je, da se pripadniki OSPD

poučujejo tudi o postopkih in varnostnih ukrepih ravnanja s sonarji, saj se naprave ne smejo poškodovati. Pri tem so posebej pozorni na vzdrževanje in shranjevanje baterij. Izpostavil je še eno prednost novega sonarja, in sicer to, da lahko odkriva kovinske objekte, ki so potopljene v mulju: »Stari sonarji odkrivajo samo tisto, kar štrli iz morskega dna. Morska mina, ki je težka, se sčasoma potopi v mulj. Novi sonar, ki je opremljen z gradiometrom, odkriva magnetne anomalije in tako pokaže, če je v dnu kaj kovinskega.«

UPORABLJAJO GA TUDI DRUGE MORNARICE ZAVEZNIŠTVA

»SonaDive je izdelek francoskega podjetja RTsys. Uporabljajo ga francoska in belgijska mornarica ter druge Nato-ve mornarice,« je povedal predstavnik podjetja Maxime Velu, ki je v Ankaranu predaval o uporabi pripadnikom OSPD. »SonaDive smo razvili za potapljače za specialno delovanje francoske mornarice, ki odkrivajo mine v vodi. Narejen je bil z željo ne le po hitrejšem in učinkovitejšem odkrivanju potopljenih objektov, temveč tudi z mislijo na večjo varnost potapljačev. Uporabljamo ga že od leta 2014,« je še razložil. Poudaril je, da ročni potapljaški sonar odlikuje večuporabnost.

Predstavniki podjetja RTsys so predavali o uporabi novega sonarja potapljačem OSPD. ✓

Sonar odlikuje večuporabnost, saj poleg navigacije omogoča odkrivanje, varnejšo prepoznavo objektov v vodi in tudi možnost medsebojnega komuniciranja.

NE LE HITREJŠE, TUDI VARNEJŠE

Potapljači se nove pridobitve, ki jim bo olajšala iskanje podvodnih min in drugih predmetov v morju, zelo veselijo. Poročnik korvete Rok Resman je povedal, da je sonar lahko uporabljati in da se je mogoče njegove uporabe hitro priučiti. Za upravljanje ima na levi in desni strani posebni konzoli, ki sta prilagojeni nošenju potapljaških rokavic. Na desni strani so različne tipke oziroma gumbi, na levi pa je neke vrste miška. Naloge, ki se opravljajo na kopnem, se naložijo na robustno tablico, ki se s sonarjem poveže s kablom ethernet. Poročnik korvete je pojasnil tudi, kako bi neka naloga potekala v praksi: »Dobimo poziv, da je pri Sv. Katarini nekdo v morje vrgel ročno bombo, ki jo je treba najti in deaktivirati. Na tablici naredimo poligon, označimo točke in radij, na katerem bomo bombo iskali. Potem to nalogo oziroma nekakšen načrt izvozimo v ročni potapljaški sonar in se z njim potopimo ter sledimo njegovim ukazom in preiskujemo morje. Vse posnete podatke nato pregledamo ob prihodu iz vode.«

Višji vodnik Uroš Jurjec je razložil, da bo največja prednost uporabe ta, da sonar lahko drži v rokah in na ekranu spremljajo, kaj je pred njimi. Omogoča jim tudi, da natančno vedo, na kateri lokaciji so.

»Tako lahko v krajšem času najdemo več stvari. Nam, ki smo predvsem protiminski potapljači, sonar omogoča, da lahko že na razdalji denimo 20 metrov pa vse do 100 metrov daleč na ekranu zaznamo, kaj je pred nami, čeprav objekt še ni v našem vidnem polju,« je pojasnil.

SONARJE PREIZKUSILI TUDI MED POTOPOM

Po nekaj dneh teorije in učenja uporabe v učilnici so sonarje preizkusili tudi v morju. »To je prilagojen potop, za začetek bomo delali s površine in skenirali morsko dno, preučili bomo, ali navigacija deluje in, ne nazadnje, ali je oprema ustrezna ter brezhibna. Trenutno sonarje preizkuša skupina za uvajanje v operativno uporabo, želimo pa si, da bi novo opremo znal uporabljati vsak pripadnik Odreda za specialno podvodno delovanje,« je razložil poročnik bojne ladje Miroslav Friderik Jug in dodal, da bodo začeli sonarje v enoti uporabljati predvidoma prihodnje leto.

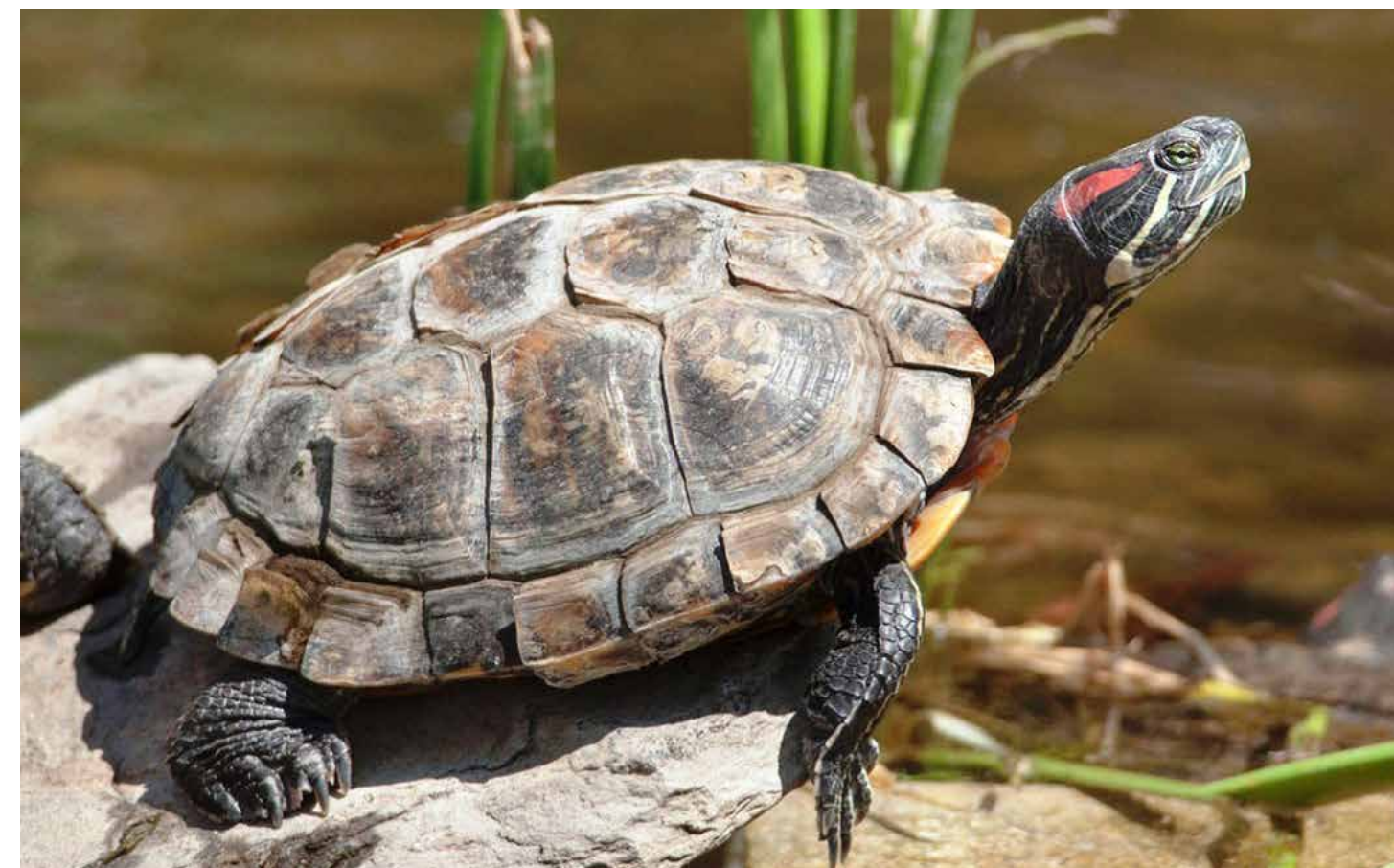
NOVI TUDI DIHALNI POTAPLJAŠKI APARATI

V Odredu za specialno podvodno de-

Ročni sonar so
po teoretičnem delu
v učilnici preizkusili
tudi v morju. ✓

lovanje so sredi oktobra preizkušali še eno novo pridobitev, in sicer nove potapljaške aparate hibridnega tipa. Delujejo lahko v polzaprtem načinu z uporabo štirih vrst mešanic Nitrox in tudi v zaprtem načinu, pri čemer je dihalni medij čisti kisik. Aparati francoskega proizvajalca Aqua Lung imajo oznako Amphora 18. Namenjeni so za naloge protiminskega bojevanja na globinah do 42 metrov in posebne naloge bojevanja v zelo plitvih vodah, pri čemer je nujna diskretnost delovanja, in sicer brez mehurčkov, vidnih na površini. Odlikujejo jih kompaktnost, preprostost uporabe in mehanični način delovanja, kar omogoča operaterjem samostojno vzdrževanje na vseh stopnjah.

»Po končanem uporabniško-vzdrževalnem usposabljanju za operaterje uporabnike, ki je potekalo med 12. in 16. oktobrom, nas v prihodnosti čaka njihovo uvajanje v operativno uporabo, ob tem pa tudi prenova dokumentacije, ki opredeljuje vojaško potapljanje v Slovenski vojski,« je pojasnil poročnik bojne ladje Miroslav Friderik Jug.

ŽELVA

BESEDILO Igor Fortuna

FOTO svetovni splet

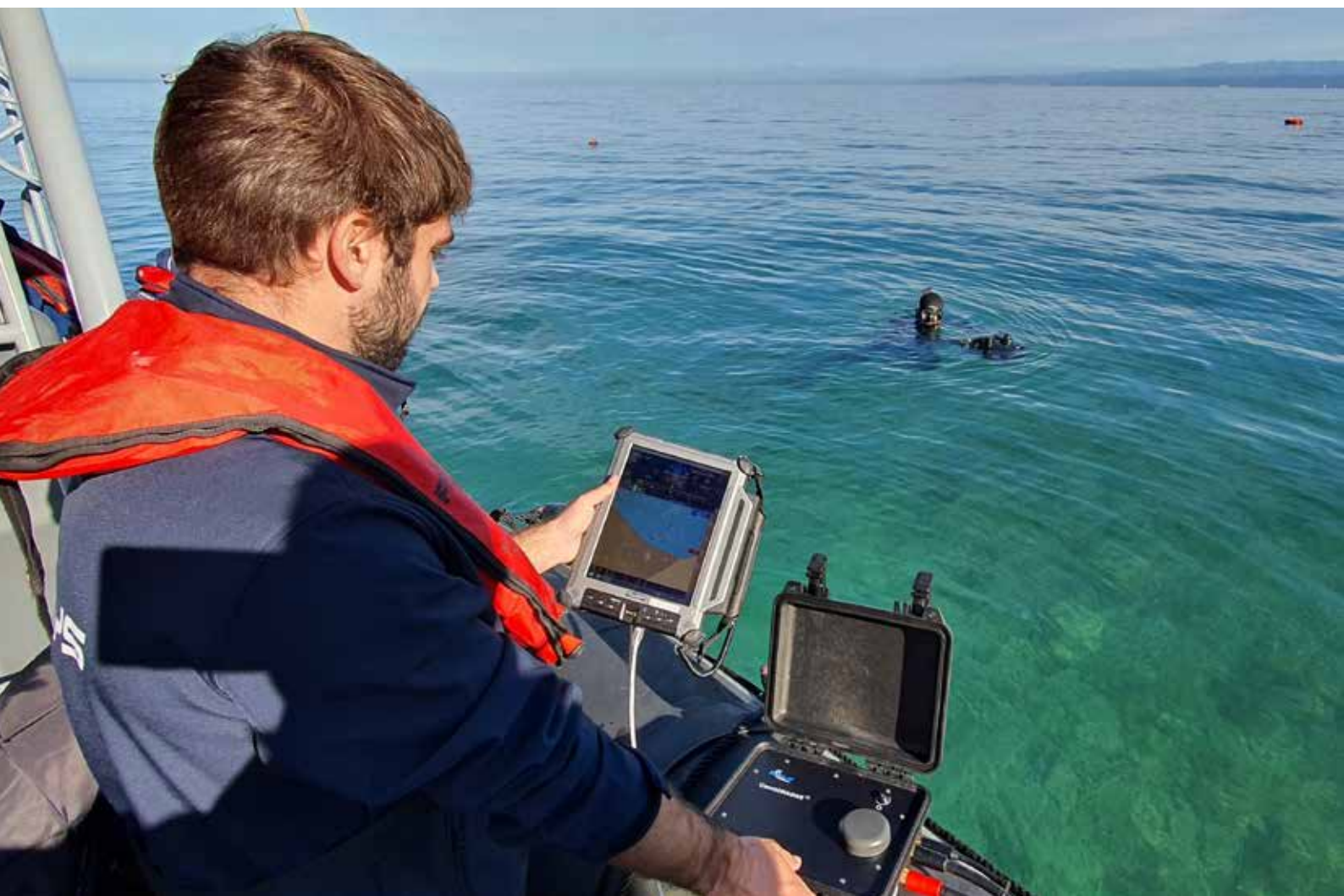
V Sloveniji živi več vrst želv, tako na kopnem kot v vodi. Opisovanje vsake vrste posebej za preživetje ni pomembno. Verjetno jih je veliko, ki so zaščitene in jih je strogo prepovedano loviti. Poleg teh jih je precej, ki so tujerodne oziroma invazivne vrste. Te se pri nas razmnožujejo še uspešneje kot avtohtone vrste. Nisem prepričan, kakšen status imajo, so pa vse užitne živali. Ob tem je treba poudariti, da je lov zaščitene vrste nedopustno oziroma kaznivo dejanje.

Pisanje in izobraževanje o lovu želv ni kaznivo, zato lahko predstavimo, kako bi uporabili to žival za svoje preživetje.

Želva je za naše preživetje dragocena žival, že samo zato, ker je to mesna hrana, ki nam lahko da veliko več energije kot rastlinska. Pa tudi ni je težko ujeti. Žive želve lahko tudi neomejeno dolgo prenašamo s seboj, vse dokler jih ne uporabimo.

Želva lahko skriva vse ude v oklep, zato moramo biti spretni, da jo pokončamo. Usmrtimo jo tako, da ji odrežemo glavo, ki pa jo pogosto skriva v oklepu. Želvo lahko položimo na tla in počakamo, da pokaže glavo. Če bomo dovolj hitri, nam bo to uspelo. Sicer pa lahko naredimo zanko, ki jo nataknejo okoli želvjega vratu in potem tega prerežemo. Lahko si pomagamo tudi z žerjavico, ki jo položimo na njen oklep, ali pa kar celo žival položimo nanjo. Tako bo gotovo pokazala vrat.

Nato moramo razbiti še oklep. Pomagamo si z večjim kamnom ali sekuro, če jo imamo pri sebi. Tolčemo vedno po robu, pri čemer želvo obrnemo na bok. Če nam uspe lepo razpoloviti oklep, lahko pri večjih želvah tega uporabimo tudi za posodo, v kateri kaj skuhamo. Želvo potem slečemo iz kože in porežemo konce nog ter odstranimo drobovino. Meso skuhamo ali spečemo, in čeprav je pečeno za večino slajše, se pri preživetju priporoča, da se meso skuha. Tako ga lahko popolnoma izkoristimo, dragocena maščoba, ki bi med peko kapljala od mesa, pa se ohrani.

VČASIH JE DAN PREKRATEK

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Aleksander Strnad in osebni arhiv
Nataše Kocbek

Fotografije z njeno podobo
so se pojavljale tudi
v slovenskih časopisih.

Višja vodnica Nataša Kocbek je vezistka v Veterinarski enoti v Primožih. Za vojaški poklic se je odločila že kot najstnica in se takoj po končani srednji šoli pridružila drugi generaciji poklicnih vojakov v Sloveniji. Bila je edina ženska, ki je takrat uspešno končala temeljno vojaško usposabljanje. Veliko je prispevala k promociji Slovenske vojske, saj je leta 2001 njena podoba krasila promocijsko gradivo, revije in plakate po vsej Sloveniji. Nekaj časa je bila tudi inštruktorica bodočim vojakinjam na osnovnem vojaškem usposabljanju za ženske pripadnice. Veliko svojega prostega časa je posvetila izobraževanju. Je diplomirana ekonomistka, inženirka kmetijstva in krajine ter grafologinja. Z željo po novih izzivih je za nekaj časa izstopila iz vojaške službe, vendar se je kmalu spet vrnila.

DELO V PISARNI JE NI ZANIMALO

Domači kraj Nataše Kocbek je Cerkevnik v Slovenskih Goricah. Tam je obiskovala osnovno šolo in pozneje v Mariboru srednjo ekonomsko šolo. Že kot 16-letnica je bila prepričana o svoji odločitvi, da postane vojakinja. »Moj brat je invalid in mama je pogosto govorila, da pri naši hiši žal nihče ne bo postal vojak. Ker sem želela mamo osrečiti, sem se za vojaški poklic odločila jaz,« je o enem izmed vzrokov za izbiro vojaškega poklica spregovorila višja vodnica. Pri izbiri poklica so jo domači podpirali. Ko je bila v drugem letniku srednje šole, je poslala pismo na Ministrstvo za obrambo in na pristojne naslovila vprašanje glede tega, kako poteka postopek pridružitve Slovenski vojski. Pozneje so ji razložili postopek in edini pogoj, ki ga tedaj ni imela, je bilo njeno še nepridobljeno srednješolsko spričevalo. Ob koncu četrtega letnika je bil rok za prijavo v vojsko nekaj dni pred uradno podelitvijo spričeval. Takrat je ravnateljico prosila, če bi lahko spričevalo dobila predčasno, kar pa je bilo v nasprotju s šolskimi pravili. Skupaj sta poiskali rešitev in poslali

telefaks s kopijo spričevala. Nataša Kocbek je tako imela izpolnjene vse pogoje za vključitev v vojsko.

NASTOPILA TUDI KOT PROMOCIJSKA OSEBA ZA SLOVENSKO VOJSKO

Leta 2001 je kot edina ženska uspešno opravila temeljno vojaško usposabljanje v Logatcu. »Napotili so me v 3. četo in tam naj bi delala v pisarni. Povedala sem jim, da se ne bi odločila za vojsko, če bi želela delati v pisarni, temveč bi tako delo poiskala po končani ekonomski srednji šoli,« je razložila višja vodnica. V poveljniško-logistični četi 10. motoriziranega bataljona SV so jo sprejeli v vodu za zveze in postala je vezistka. Leta 2001 je nastopila kot promocijska oseba za Slovensko vojsko. Fotografije z njeno podobo so se pojavile v slovenskih časopisih in tudi na veleplakatih. Zanj je bila to zanimiva izkušnja. Leta 2002 je šolanje nadaljevala na podčastniški šoli. »Šolanje je bilo intenzivno. Terensko delo je bilo neizprosno, vendar se nisem pritoževala. Veliko kandidatov šolanja ni opravilo,« je pojasnila Kocbekova. Med tistimi, ki so bili uspešni, je bila edina ženska. Po končanem šolanju je odšla na Vrhniko, kjer je potekalo specialistično usposabljanje vojakov. Tam je delala kot inštruktorica in pridobila je vojaško evidenčno dolžnost vezista podčastnika. Z Vrhnike se je vrnila v 10. bataljon, v vod za zveze. Najprej je bila poveljnica radijskega oddelka. Kmalu zatem je dobila priložnost za napredovanje in premestitev v Kranj, kar ji je ustrezalo, saj je takrat živela na Bledu.

DOKONČALA JE TRI ŠTUDIJSKE PROGRAME

Med opravljanjem službe v Slovenski vojski je dokončala študij grafologije na Evropski šoli za grafologijo. Na tej šoli je leta 2008 začela delati kot strokovna sodelavka, zato je takrat izstopila iz vojske. »Tri leta sem na njihovi podružnici v Ljubljani delala kot predavateljica,«

je pojasnila višja vodnica. Želela se je preusmeriti v kriminalistiko in opraviti pravosodni izpit za sodnega izvedenca, vendar poklica forenzika grafologa v Sloveniji ni. Med delom na evropski šoli je po naročilu izvajala grafološke analize za podjetja in revije, ki so njene prispevke javno objavljale. Med letoma 2009 in 2011 je število študentov na evropski šoli v Ljubljani upadlo in posledično tudi predavateljev niso več potrebovali, zato je svoje delo prenehala opravljati. Medtem je diplomirala kot inženirka kmetijstva in krajine ter tudi kot ekonomistka. V iskanju novih priložnosti je opravila izpit iz upravnega prava in se na Bledu zaposlila kot občinska redarka, vendar so jo poti kmalu privedle v Slovensko vojsko. Z vrnitvijo ni imela težav. Zaposlila se je na Vrhniko v 3. četi za vzdrževanje. Vožnja do delovnega mesta ji je ob dveh majhnih otrocih povzročala preglavice, zato je zaprosila za premestitev bližje svojemu domu. V Veterinarski enoti SV v Primožih se je pojavilo prosto delovno mesto, česar se je zelo razveselila. Od leta 2018 je tam zaposlena kot vezistka, vendar pomaga tudi prostovoljno pri oskrbi psov.

IMA VELIKO PROSTOČASNIH AKTIVNOSTI

Višja vodnica Nataša Kocbek z družino že pet let živi v vasi Grčarice. Šport jim veliko pomeni, prav tako so navdušeni nad glasbo. Nataša je v otroštvu končala nižjo glasbeno šolo harmonike, hčerki pa igrata citre in violončelo. Kocbekova v prostem času teče in kolesari. Veseli jo tudi izdelovanje lesenih izdelkov. Iz lesa je na primer sama izdelala vrtni klop in mizo, igrala za otroke ter okrasne skledice. Tudi slika z različnimi tehnikami na raznovrstne materiale in svoje likovne izdelke razobeša po stenah svojega doma. Zjutraj, ko vstane, najprej opravi jutranjo telovadbo. »Vstajam okoli pol pete ure zjutraj. Moj dan je napolnjen z obveznostmi, zato pred enajsto zvečer običajno ne grem spat,« je povzela svoj dan in sklenila, da ima včasih dan premalo ur, da bi lahko opravila vse, kar si želi.

MESEC POŽARNE VARNOSTI

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

Oktober je mesec požarne varnosti. Ob tej priložnosti Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije in Slovenskim združenjem za požarno varnost pripravi številne aktivnosti s področja varstva pred požari za različne ciljne skupine. Tema letošnjega meseca je požarna varnost v prostem času. Veliko aktivnosti je bilo zaradi razmer s koronavirusom okrnjenih, so pa organizacije pripravile informativni videoposnetek, plakate in zloženko s sloganom *Kdor za požarno varnost skrbi, je v prostem času brez skrbi*. Namen letošnjega projekta je opozarjanje prebivalcev, da je tudi med preživljanjem prostega časa veliko nevarnosti, ki lahko povzročijo požar.

POSEBNO POZORNOST NAMENIMO SKRBI ZA RANLJIVE SKUPINE

Trenutno smo izpostavljeni nevarnostim zaradi epidemije, vendar to ne sme biti razlog za opuščanje preventivnih protipožarnih ukrepov. Za sproščeno in brezskrbno preživljanje prostega časa moramo dobro poznati varnostne

predpise, s katerimi zavarujemo sebe in svoje bližnje. Še posebej je pomembno, da poskrbimo za ranljive skupine, kot so otroci, starejši, gluhi in naglušni, slepi in slabovidni, gluhoslepi ter gibalno ovirani. Nekateri izmed teh slabo zaznavajo dim, ogenj ali zvočna opozorila, drugi se zaradi svojih oviranosti težko evakuirajo na varno mesto. Ogenj se lahko hitro razvije v požar, zato je ustrezen odziv odločilen. Požar je nenadzorovano širjenje ognja, pri čemer se razvijajo dim, vročina in strupeni plini, ki so nevarni za življenje in zdravje ljudi ter živali. Za uspešno spoprijemanje z ognjem je pomembno, da razumemo, kako se gorenje razvija. Gorenje je kemijska reakcija, pri kateri spojina burno reagira s kisikom. Pri tem se sprošča energija kot toplota in svetloba. Nekatere snovi so bolj gorljive kot druge.

POZANIMAMO SE O POŽARNI VARNOSTI V POČITNIŠKEM KRAJU

Ko načrtujemo počitnice in se odpravljamo od doma, pred odhodom poskrbimo za požarno varnost doma. To pomeni, da ugasnemo in iz električnega omrežja izklopimo gospodinjske aparate ter druge električne

naprave. Preveriti moramo tudi, ali je plinska jeklenka dobro zatesnjena, ugasniti luči in zapreti vrata med prostori. Tako upočasnimo širjenje požara, če bi se ta zgodil med našo odsotnostjo. Dobro je, da sosede ali bližnje obvestimo o kraju in času svojega dopustovanja in si tako zagotovimo, da bomo čim prej obveščeni o neprijetnem dogajanju v svojem domu. Tudi na poti v avtomobilu poskrbimo za varnost pred požari. Med vožnjo in na postankih ne odmetavamo gorečih ali tlečih odpadkov, v avtomobilu pa imamo nameščen ustrezen gasilni aparat. Kajenje ni nevarno samo zdravju, temveč lahko s cigaretinim ogorkom hitro povzročimo požar. Še posebej to velja poleti, ko je zaradi suhega vremena povečana požarna ogroženost v naravnem okolju. Ko pridemo v dopustniški kraj, se najprej dobro seznanimo s hišnim redom in načrtom evakuacije iz objekta ob požaru. Natančno preberemo navodila, ki so običajno nameščena na notranji strani vhodnih vrat. Če pa počitnice preživljamo v tujini, se pozanimamo, na kateri telefonski številki so dosegljivi gasilci in druge reševalne službe. Sprehodimo se po stavbi, v kateri smo nastanjeni, in preverimo, kje so nameščeni ročni javljalniki požara, gasilniki in hidranti ter kje poteka evakuacija skozi zasilne izhode.

TUDI NA POČITNICAH NA VODI NISMO VARNI PRED POŽAROM

Preživljanje prostega časa v naravi je zelo blagodejno. Da bo potekalo bivanje še bolj nemoteno, prostor pred šotorom ali počitniško prikolico očistimo gorljivih snovi, kot so iglice ali suha trava. Pri postavitvi kuhalnika upoštevamo varno razdaljo med gorilnikom in gorljivimi snovmi. Ni priporočljivo, da za razsvetljavo uporabljamo sveče, saj lahko z malo nepozornosti izgubimo nadzor in povzročimo požar. Namesto tega raje uporabimo baterijske svetilke ali solarna svetila. Pri uporabi žara moramo biti še posebej previdni. Kurimo samo na urejenih mestih, ki so določena za uporabo zaprtega ognja in so jasno označena.

Veliko ljudi počitnice preživi na morju, in čeprav morda bivamo na vodi, to ne pomeni, da je verjetnost požara manjša. Plovila so izdelana iz gorljivih snovi, zato sta redno vzdrževanje napeljav na plovilu in skrb za varnost zelo pomembna. Tudi na križarjenju je treba upoštevati varnostna navodila in prepovedi glede kajenja. Če je organizirana požarna vaja, se je moramo udeležiti, saj lahko tako učinkoviteje zavarujemo sebe in druge.

MED PRAZNIKI SE POŽARNA VARNOST DOMA NE SME ZMANJŠATI

Še posebej božične in novoletne praznike radi preživljamo med domačimi. Kadar pripravljamo praznično okrasitev, se požarna varnost doma ne sme zmanjšati. Sveče postavljamo izključno na negorljivo podlago, v bližino pa ne damo gorljivih stvari, kot so na primer knjige ali časopis. Prav tako jih ne postavljamo na prepih, ki bi lahko požar hitro razširil. Sveč in gorečega kamina nikdar ne puščamo brez nadzora. Med pripravo hrane imamo prižgani štedilnik ali pečico zmeraj pod nadzorom. Po končanem praznovanju preverimo blazine na pohištvu in koše za odpadke. Lahko se zgodi, da iskra ali tleči ogorek zaneti požar, medtem ko že počivamo. Če se odločimo, da bomo doma uporabljali odprti ogenj, kot na primer sveče, bakle in podobno, naj ogenj nenehno nadzira prisebna odrasla oseba. Še posebej pomembno je v bližini ognja paziti na otroke in hišne ljubljence. Z doslednim izvajanjem preventivnih ukrepov lahko preprečimo veliko škodo, ki bi jo utrpeli zaradi požara.

**Kdor za požarno varnost poskrbi,
je v prostem času brez skrbi**

RESTAVRIRALI LETALO DAKOTA

BESEDILO mag. Matjaž Ravbar,
Vojaški muzej SV
FOTO Vojaški muzej SV

Obnovljeno letalo Dakota
pri vasi Otok pri Metliki

Vojaški muzej Slovenske vojske je v drugi polovici septembra restavriral muzejski eksponat letalo Dakota pri vasi Otok pri Metliki. Letalo na lokaciji spominja na zavezniško pomoč med drugo svetovno vojno ter na vzpostavitev letališč na osvobojenem ozemlju v letih 1944 in 1945. Kot edino še ohranjeno letalo tega tipa v Republiki Sloveniji hkrati predstavlja tudi pomembno tehnično in vojaško kulturno dediščino. Vojaški muzej SV je eksponat pred tem že restavriral leta 2010 ter izvedel čiščenje leta 2017. Tokrat so dela obsegala čiščenje, brušenje, manjša kleparska in obnovitvena oparila na ogrodju ter obnovo barvne sheme.

IZDELALI VEČ KOT 15.000 PRIMERKOV LETAL

Muzejski eksponat je transportno dvomotorno ameriško letalo Douglas C-47 Skytrain oziroma nam bolj znano po britanskem nazivu Dakota, ki je okrajšava za Douglas Aircraft Company Transport Aircraft. Razvili so ga iz različice letala Douglas DC-3, ki se je pred drugo svetovno vojno uveljavilo kot sodobno civilno letalo za prevoz potnikov. Vojaška različica se je od civilne

razlikovala po nekaterih spremembah v konstrukciji in po pomenu ter uporabi. V vojnih razmerah so taka letala uporabljali za prevoz opreme, orožja in vojakov, zato je letalo postalo sinonim za zanesljivo transportno letalo v drugi svetovni vojni. Po licenci so ga izdelovali tudi v Sovjetski zvezi pod nazivom Lisunov 2 in na Japonskem pod imenom L2D. Skupno so izdelali več kot 15.000 primerkov letal. Med vojno so nad Jugoslavijo s takimi letali letele vojske Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Južne Afrike in Sovjetske zveze. Letala so nekatera vojna letalstva uporabljala še tri desetletja po koncu druge svetovne vojne. Med uporabniki je bilo tudi Jugoslovansko vojno letalstvo, ki je upravljalo 35 primerkov teh letal vse do prenehanja uporabe po letu 1976.

PODATKI O LETALU

posadka: 4

dolžina: 19,65 m

nosilnost:
2900 kg oziroma
25 vojakov

hitrost: 368 km/h

dolet: 2400 km

Letalo je tudi zelo zanesljivo, saj več deset primerkov še vedno leti.

PO VOJNI SE JE LETALO UPORABLJALO V CIVILNEM LETALSTVU

Naše letalo Dakota naj bi izdelali v Oklahomi leta 1944 s serijsko številko 14015 in naj bi sprva služilo v ameriškem vojnem letalstvu pod oznako 43-48199. Do konca vojne je bilo v uporabi tudi v britanskem in francoskem vojnem letalstvu. Po vojni se je več let uporabljalo tudi v civilnem letalstvu. Jugoslavija ga je kupila leta 1971. Delovalo je v 679. transportni eskadrilji na Plesu in tam je dobilo evidenčno številko 71253. Ko se je prenehalo uporabljati, je bilo postavljeno kot spomenik za partizanska letališča in zavezniško pomoč v vasi Otok pri Metliki. Sprva je letalo Dakota ohranilo barvno shemo jugoslovanskega letalstva, kmalu pa so ga prebarvali v barvno shemo 267. eskadrilje britanskega kraljevega vojnega letalstva. V teh barvah je še danes.

DO KONCA VOJNE VZPOSTAVILI KAR PET LETALIŠČ

Slovenski partizani in zavezniki so večinoma sodelovali pri odmetavanju pomoči iz letal na določene improvizirane površine. Da bi okrepili pomoč, je bilo treba urediti primeren prostor za pristajanje letal. Tako je bilo prvo partizansko letališče vzpostavljeno pri vasi Nadlesk na Loškem polju. Do konca vojne so partizani vzpostavili kar pet letališč. Spomladi 1944, takoj po odločitvi za gradnjo prvega letališča, so se začele priprave za gradnjo drugega v neposredni bližini vasi Otok v Beli krajini. Dela so se zavlekla in prva letala so na tem letališču pristala šele 17. septembra. Letališče je bilo relativno majhno in je merilo približno 800 krat 100 metrov. Zahodni zavezniki so letališče označili kot Piccadilly Hope, Sovjetska vojska pa kot EK-B1. Pozneje so v bližini pri vasi Krasinec vzpostavili večje letališče z nazivom 5. letalska baza Generalštaba NOV in POS. Zavezniki so partizanski vojski čez omenjena letališča pripeljali približno 400 ton opreme, orožja, hrane in sanitetnega materiala. Od tod pa so odpeljali več sto rešenih svojih letalcev in vojakov ter na varno prepeljali tudi več sto naših ranjencev.

O STRAHU PRED SKOKOM NE RAZMIŠLJA

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO arhiv SV

Jaka Kofol je pripadnik Športne enote Slovenske vojske in se ukvarja s športnim padalstvom. Že kmalu po začetku svoje športne kariere je pokazal odlične rezultate. Je član mladinske reprezentance. Lani je na mladinskem svetovnem prvenstvu v mestu Vrchlabi na Češkem v disciplini paraski osvojil 4. mesto. Prihaja iz okolice Bleda in poleg padalstva večino svojega prostega časa nameni različnim športnim aktivnostim. Trenutno je študent Biotehniške fakultete v Ljubljani, v prihodnosti pa si želi postati pripadnik Šolskega padalskega oddelka Slovenske vojske, ki deluje v sestavi Letalske šole 15. polka vojaškega letalstva.

OD TENISA DO PADALSTVA

Jaka Kofol je star 23 let in živi v vasi Podhom blizu Bleda. Že od otroštva ga je zanimal šport. Pri šestih letih se je odločil za tenis. Pozneje je treniral atletiko, najprej na Bledu in nato v Radovljici. Izkazal se je v atletskih disciplinah, in sicer v sprintu na 60 metrov, skoku v daljino ter troskoku. Na državnih tekmovanjih je dosegal vidne rezultate. Kmalu po prvem obisku bližnjega letališča v Lescah se je končala njegova atletska kariera. Postal je član aerokluba Alpski letalski center Lesce in pri dopolnjenih 18 letih, kot je za ta šport zahtevano, začel šolanje padalstva. Leta 2017 je končal osnovno usposabljanje in pridobil dovoljenje padalca z licenco A. Ob prvem skoku so ga spremljali mešani občutki. »Bilo me je tudi strah, vendar se tega zaradi vseh novih informacij, ki sem jih moral imeti v mislih, nisem niti zavedal,« je povedal Jaka Kofol. »Pri padalstvu poznamo več načinov šolanja. Učenje zlaganja padala še pred prvim skokom je klasičen način šolanja, ki sem se ga tudi sam udeležil,« je pojasnil. Po uspešno opravljenem usposabljanju se je usmeril v padalski disciplini skoki na cilj in paraski. Skoki na cilj so osnovna disciplina, v kateri padalci z višine 1000 metrov skačejo na cilj in pri tem pristanek osredotočajo na tarčo. Leta 2018 je tekmoval na državnem prvenstvu in se udeležil tekem svetovnega pokala v skokih na cilj. Udeležil se je tudi svetovnega prvenstva v Bolgariji. Paraski je zimska disciplina skokov na cilj, v kateri se skokom s padalom pridruži še smučanje. »Razlika je v tem,

da je blazina za doskok s padalom pri paraskiju postavljena pod kotom. Po pristanku na klancu je treba opraviti dve vožnji veleslalom,« je razložil Jaka Kofol. Pri smučanju gre za klasičen veleslalom po pravilih FIS. Pomembna je vsaka sekunda prihoda v cilj. V disciplini paraski je sodeloval na tekmi svetovnega pokala v Avstriji in na svetovnem prvenstvu na Češkem. Tam je dosegel odlično 4. mesto in osvojil kategorizacijo za slovensko mladinsko reprezentanco. Izpolnil je tudi pogoje za zaposlitev v Športni enoti Slovenske vojske. Trenira skupaj s pripadniki Padalske enote SV.

TRENING JE ODVISEN OD VREMENSKIH RAZMER

Običajen dan padalca Jake Kofola se začne z jutranjim tekom, ki ga ogreje in pripravi na poznejši trening. Potek treninga je odvisen od vremenskih razmer in dostopnosti vojaškega letala. Z ekipo, s katero trenira, se pogovorijo o treningu tistega dne. Ko so razmere primerne, se z letalom dvignejo na višino. Padalci na dan opravijo šest do osem skokov. Skoke tudi snemajo in posnetke uporabljajo za poznejše analiziranje ter izboljševanje tehnike. Po vsakem skoku je treba zložiti padalo, pri čemer sta nujni natančnost in zbranost. Kadar letalo ni na voljo, si ogledujejo analize in se na drugačne načine z inštruktorji učijo novih spretnosti. Jaka Kofol vsak trenutek, ko ni v zraku, izkoristi za to, da krepí telesno pripravljenost. »To je zelo pomembno, saj pri odpiranju padala na telo delujejo velike sile,« je pojasnil uspešen športni padalec. Poznavanje in upravljanje opreme sta pri padalstvu bistveni. Oprema padalca je padalo, ki je sestavljeno iz štirih delov. V padalskem nahrbtniku s sistemom vezi so zloženi glavno padalo, rezervno padalo in padalski avtomat. Od števila skokov je odvisno, ali je padalo še primerno za uporabo, po določenem številu skokov pa ga je treba zamenjati. Izkušen slovenski padalec je do danes že več kot tisočkrat skočil, pri čemer pa vsi skoki niso bili opravljeni brez zapletov. Po približno stotih skokih se mu glavno padalo ni odprlo zaradi napake pri zlaganju padala. Pri dveh skokih je moral zato uporabiti rezervno padalo, nato pa je napako odkril in jo odpravil. Povedal je, da se pri skokih s padalom najpomembnejše dogaja šele sto metrov nad tlemi. »Seveda je pomemben tudi odskok iz letala, na 300 metrih nad tlemi pa je kontrolna točka, ki ji sledi še pogojna točka. Na tej točki je treba padalo usmeriti na cilj,« je

razložil. Pri tem je pomembno, da je padalec usmerjen proti vetru. »Po doseženi pogojni točki se z zaviranjem padala počasi in enakomerno spuščam proti tarči, obenem pa moram upoštevati še druge naravne dejavnike, kot so termika in bočni vetrovi,« je opisal pristajanje s padalom.

ŠPORTNA KARIERA TESNO POVEZANA S SLOVENSKO VOJSKO

Ob športni karieri Jaka Kofol študira na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in končuje študijski program kmetijstvo – agronomija in hortikultura. Po opravljenih obveznostih proste popoldneve izkoristi za druge aktivnosti. Najraje se ukvarja s športi, na primer veslanjem na divjih vodah ali letenjem z zmajem. Blizu so mu tudi športno plezanje, alpinizem, raftanje in soteskanje. Opravil je tudi alpinistično šolo in izpit za reševalca iz vode. V Športni enoti Slovenske vojske je zaposlen od februarja 2020. Zaposlitev mu veliko pomeni. »Brez zaposlitve se s padalstvom ne bi mogel ukvarjati, saj je finančno in časovno zelo zahteven šport. Vojaški inštruktorji so mi omogočili, da sem se vključil v tekmovalni šport, in mi pomagajo pri pripravi na večja tekmovanja. Moja športna kariera je tesno povezana z vojsko,« je povedal Jaka Kofol in dodal, da je njegova največja želja, da bi prestopil v Šolski padalski oddelek SV.

LETALNIK ALI ZRAKOPLOV?

V zadnjem času se na področju vojaškega letalstva pojavlja aktualno vprašanje v povezavi z odločitvijo za enega izmed terminov, in sicer letalnik ali zrakoplov. Ta bo postal slovenska ustreznica za angleški izraz *aircraft*.

Pri tem smo vzeli pod drobnogled eno izmed načel terminologije, in sicer enoznačnost. To načelo pomeni, da si za vsak pojem prizadevamo uveljaviti samo eno poimenovanje, druga pa odsvetovati. Za termine se pričakuje, da natančno in nedvoumno izražajo določeno vsebino, kar se uresničuje z enopomenskostjo in izogibanjem sopomenskosti. V splošnem jeziku je zaželeno imeti več pomenskih odtenkov, saj ga to bogati, v strokovnem jeziku pa je bistveno učinkovito in nedvoumno sporočanje, ki se uresničuje z načelom enoznačnosti.

Pri pregledu večjega števila pojavitev terminov letalnik in zrakoplov lahko z gotovostjo potrdimo, da se vsaj zadnji dve leti v vojaškem strokovnem jeziku pogosteje pojavlja letalnik. V prid njegove uporabe in posledično besednega polja, ki izhaja iz tega pojma (letalnost, letenje, brezpilotni letalnik itn.), lahko navedemo nekaj argumentov. V Letalskem razlagalnem slovarju D. Gregla (2009) se termina letalnik in zrakoplov razlikujeta. Letalnik je opredeljen kot *naprava za letenje, ki jo obdrži v zraku aerostatični in aerodinamični vzgon (angl. aircraft)*, zrakoplov pa je *letalnik, lažji od zraka, z lastnim pogonom ... (angl. airship)*. Sinonima za zrakoplov sta še cepelin in zračna ladja. Poleg tega že poznamo termin brezpilotni letalnik, ki se uporablja kot prevod angleške besede *drone*, pri čemer je raba že ustaljena. Zakon o letalstvu sicer kot glavni pojem še zmeraj uporablja zrakoplov, vendar tej uporabi nasprotuje veliko strokovnjakov, tudi s Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani, ki je z Oddelkom za letalstvo gotovo eno izmed središč stroke. Da sta jezikovna intervencija in uvedba termina letalnik

BESEDILO Tina Pečovnik in Vanesa Škornik
FOTO 15. PVL

res utemeljeni, odgovarjajo tudi strokovnjaki na spletni svetovalnici Terminološki, vendar poudarjajo, da je to mogoče samo ob konsenzu stroke. Svojo odločitev utemeljujejo predvsem s tem, da pripada večina sorodnih terminov isti besedni družini oziroma izhaja iz letenja (npr. letalo, letalstvo, letališče), prav tako pa je že uveljavljen termin brezpilotni letalnik.

Termin zrakoplov se torej pojavlja samo še v pravnih besedilih in besedilih Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije, ki je organ, pristojen za izvajanje določenih nalog s področja letalstva. Matična stroka, tj. letalstvo, in strokovnjaki Terminološke sekcije ter Fakultete za strojništvo pa priporočajo uporabo termina letalnik. Njihov dodatni argument je še, da naprave za letenje niso plovila (plovnost), saj se plovba in letenje v nekaterih fizikalnih lastnostih razlikujeta.

Sodobna raba jezika kaže na pogostost izraza letalnik, ki je tudi jezikovno utemeljen. Njegove slovnične lastnosti omogočajo gibljivo uporabo v besedilih. Dosledno in z nekaterimi vojaškimi strokovnjaki s področja letalstva usklajeno rabo izraza letalnik opazimo na primer zadnji dve leti v Reviji Slovenska vojska. Namen usklajevanja s strokovnjaki je poenotenje znotraj stroke in zagotavljanje strokovne vsebinske ustreznosti ter seveda terminološke enoznačnosti. Tako potekata tudi obravnava izrazov in terminološko delo pri nastajanju slovarja slovenskega vojaškega izrazja MOboterm. Izraz *aircraft* jezikovne službe trenutno slovarsko obdelujejo, da bi ga vnesle v MOboterm, in pri odločanju o izbiri med poimenovanjema letalnik ali zrakoplov potrebujemo odziv vojaške stroke ter njihovo poenoteno odločitev.

Vse, ki bi želeli vplivati na to, katera oblika naj se uveljavi in vključi v slovar slovenskega vojaškega izrazja MOboterm, vljudno vabimo, da svoje utemeljitve, misli in poglede na problematiko posredujete avtoricama članka Tini Pečovnik iz Službe za strateško komuniciranje in Vanesi Škornik iz Šole za tuje jezike.

tina.pecovnik@mors.si
vana.škornik@mors.si

V Vojašnici Janka Premrla Vojka v Vipavi smo obnovili vojaško kapelo sv. Mihaela. Želeli smo narediti kapelo, v kateri lahko vsak najde prostor za molitev, umiritev in razmislek. Naše glavno vodilo je bilo ustvariti prostor, v katerem se človek lahko ustavi vsaj za pet minut na dan. Zato smo kapelo popolnoma izpraznili in jo prebelili z belo barvo. Želeli smo, da se v kapeli človek zave, da je Bog tisti prvi, ki se spušča k človeku, zato smo spustili strop v obliki lesenega križa. Naredili smo oltar iz kostanjevega debla, ki je na eni strani popolnoma grob, na drugi pa obdelan. Groba stran nas lahko spodbudi, da oblikujemo in izbrusimo svoj značaj.

Za oltarjem stoji čez vso steno velik preprost lesen križ. Večina križa je prebarvana z belo barvo, le na osrednjem delu, na katerem se sekata stranici, smo spraskali barvo z lesa. Le delno vidni križ nosi v sebi močno sporočilnost. Sporoča nam, da pravzaprav ne moremo v popolnosti videti križa drugega. Nikoli ne vemo, kaj drugi zares preživlja, kako mu je in s čim se mora v svojem življenju boriti. Križ vabi, da ne bi obsojali drugih, temveč bi raje bili do njih sočutni in jim pomagali. Križ nam tudi

Spodbudna misel

KRIŽ, KI GA NE VIDIM V CELOTI

sporoča, da svojih težav v resnici nikdar ne vidimo v celoti. Večinoma smo najbolj pozorni na tiste, ki nas najbolj bolijo in obremenjujejo. V vsakem križu, ki ga v življenju nosimo, pa je tudi nekaj, kar nas bo dvignilo, nas privedlo do novih spoznanj in nas naredilo osebnostno zrelejše in močnejše.

VU IX. r. Miha Novak, VVIK

Prebrali smo zbornik

30. OBLETNICA MSNZ
V VZHODNOŠTAJERSKI
POKRAJINI

Včasih se šele ob določenih obletnicah zavemo, kako hitro mineva čas. Tako se letos spominjamo 30. obletnice ustanovitve Manevrske strukture narodne zaščite. Leta 1990 so takratni predstavniki občinskih štabov Teritorialne obrambe in komandirji postaj milice začeli vzpostavljati Manevrsko strukturo narodne zaščite. Spomini na tiste dogodke vse bolj bledijo. Da bi pričevanja teritorialcev in miličnikov za vedno ostala v spominu naših naslednikov, jih je bilo treba zapisati. Zato so se organizatorji Manevrske strukture narodne zaščite iz vrst Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Policijskega veteranskega društva Sever Maribor odločili za izdajo zbornika z osebnimi pričevanji sodelujočih v tistem času. V letih 1990 in 1991 so miličniki in pripadniki slovenske Teritorialne obrambe stali skupaj z ramo ob rami. V zborniku, ki ima zgodovinsko vrednost in je hkrati tudi spominska knjiga še živčih veteranov ter tistih, ki jih ni več med nami, so organizatorji Manevrske strukture narodne zaščite na lokalni ravni obudili svoje spomine na skupni projekt. Pri zapisu je vsak ubral svoj pristop, zaradi česar je zbornik še vrednejši in zanimivejši. Zbornik je opremljen tudi z nekaj fotografijami. Prav članice in člani Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Zveze policijskih veteranskih društev Sever so usodno zaznamovali dogodke tistega časa in vlogo takratne Teritorialne obrambe in milice v procesih osamosvajanja Slovenije. Zbornik je samo kamenček v mozaiku do zdaj predstavljenih dogodkov v zgodovini naše države.

Mirko Ploj

NAGRADNA KRIŽANKA

								MANJŠA LESENA KUHNJSKA POSODA	TIR PLANETA OKOLI SONCA	KANADSKI IGRALEC GREENE	BALETNIK OTRIN	IZDELO- VALEC SABELJ	VZHODNO- NEMŠKI AVTO
							UMETNIK, KI NASTOPA SAM						
							VELIK ČRN PTIČ						
							TRAK, KI OBROBLJA OBLEKO						
							ENOTA OB- ČUTLJIVOSTI				L(O)B		
							OZKA ODPRTINA				REKAMED ZDA IN KANADO		
													
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	KORIST- NOST, UGODNOST OKOLIŠČINE	GOJENJE SADNEGA DREVJA	KAREL NATEK	SLOVENSKI PUBLICIST (ANDREJ)	NAJOŽJI SORODNIK	MOČ PATRONA ZAPIŠTOLO				ANG. PISAT. FLEMING			
										KITAJSKA DINASTIJA			
ZNESEK ZA OSKRBO									PESNIK OGEN				
									ŽA(R)				
POGLED NA POKRAJINO								PEČAT				PRIPRAVA ZA ZAJEM ZVOKA	JAMA S PRAZGOD. SLIKAMI V ŠPANJI
								IT. SKLAD. (FERDI- NANDO)					
OSEBNI DOHODEK			PREPOVE- DANATEMA				DRŽAVA V SR. AMERIKI						
			AM. IGRAL- KABLYTH				NAČRT, ZEMLJEVID						
UNIČEVALKA ZELEZA				SODRGA, DRHAL					MUREN (NAREČNO)				
				MORSKI SESALEC					ŠPICA KOLESA				
OKLEPNO VOZILO					SL. PISAT. (JANEZ)					URADNA LISTINA			
					KDOR KOPLJE					VERIŽNI SKLEP			
RAZPORED UČNIHUR						KRIKIKER- MAUNER					RADIJ		
						TELESNA POŠKODBA					SLOVANSKA BOGINJA LJUBEZNI		
NINA STRNAD			RADIOAKT. PLIN IZ TORIJA				BANKROT, PROPAD						
			KURIR				POMEMBNA ZACIMBA						
ESTONSKI OPERNI PEVEC (GEORG)				DVOJICA				ANGELI NAJVIŠJEGA REDA					
				RAZLIČNA ŠUMNIKA				K(O)P					
MESEC FEBRUAR							DOLG HODNIKALI PREHOD						
GOVEJE SALO							PARKOVNO LISNATO DREVO						

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: POŽARNA VARNOST.

Nagrade prejmejo:

- **Biserka Bauman**, Kardeljev trg 11, 3320 Velenje,
- **Stefan Jokić**, OŠ Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica), Spodnje Škofije 40 d, 6281 Škofije,
- **Vida Tolar Petrovič**, Savska cesta 29, 1000 Ljubljana.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 11. novembra 2020, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

Rešitev iz prejšnje številke

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI, OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik, Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Agencija Adeo

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7500 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Gregor Konda/430. MOD

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče Ministrstva za obrambo RS. Nenaročenega gradiva in fotografij ne vračamo.

Naslednja številka izide 30. novembra 2020.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je članica Evropskega združenja vojaških novinarjev (EMPA).

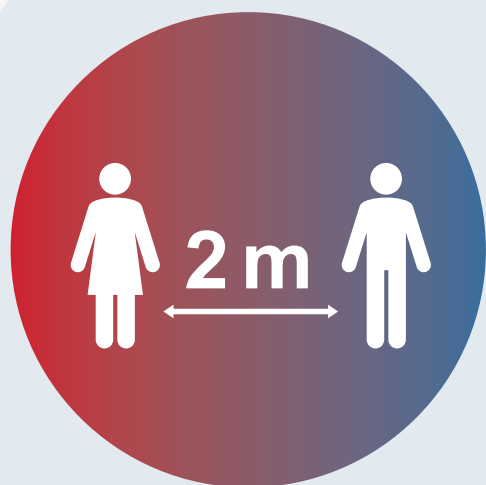
#OstaniZdrav

Imam izbiro. Ravnam odgovorno.

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

www.gov.si/ostanizdrav

Razdalja 2 m

**Redno umivanje in
razkuževanje rok**

**Vključena aplikacija
#OstaniZdrav**

**Nošenje zaščitne
maske**

Naložite si
#OstaniZdrav
še danes.